

Årsredovisning 2012

Institutet för
språk och folkminnen

Generaldirektörens förord.....	2
Resultatredovisning	3
Inledning	3
Prestationsområden	8
Insamling, dokumentation och bevarande	9
Forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning.....	13
Kunskapspridning	17
Samverkan	21
Redovisning av kompetensförsörjningen	25
Redovisning av anslag 7:1 anslagposter 6 och 16. Åtgärder för nationella minoriteter.....	26
Finansiell redovisning	33
Resultaträkning.....	33
Underskrift.....	46

Generaldirektörens förord

Verksamhetsåret 2012 har varit ett intensivt år med många utmaningar. Ett ansträngt budgetläge i kombination med nya uppdrag har, trots engagemang och det positiva i utmaningarna, även inneburit ökad belastning på organisation och medarbetare. Under senare delen av året har därför ett arbete inletts med att se över verksamhet, organisation och ekonomi för att komma tillrätta med myndighetens strukturella budgetunderskott och i förlängningen säkra förutsättningarna för att sköta vårt uppdrag med ännu bättre resultat.

Institutet har ett brett grunduppdrag som utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt handlar om språkvård, språkpolitik, namn, dialekter, folkminnen och andra immateriella kulturarv. Utöver grunduppdraget har institutet under åren 2011–2013 ett särskilt regeringsuppdrag att utveckla arbetet med tillämpningen av Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet och i juni 2012 överlämnades en delrapport till regeringen. Som resultat av ett annat regeringsuppdrag överlämnade institutet i mars 2012 ett beredningsunderlag för att utveckla formerna för drift och samordning av en nationell språkdatabank, till regeringen.

Regleringsbrevet för 2012 innehåller tre nya uppdrag, varav två särredovisats under året. Institutet har även till Länsstyrelsen i Stockholm lämnat en rapport om hur medlen från anslaget Åtgärder för nationella minoriteter har använts samt till regeringen i särskild ordning redovisat hur klarspraksarbetet bedrivits under året som gått.

Att följa tillämpningen av språklagen är en prioriterad uppgift som institutet arbetat med även under 2012. Temat för årets uppföljning har varit översättning och tolkning. Behovet av insatser för de nationella minoriteternas språk och kultur växer stadigt. Vi kan också notera en glädjande ökning av efterfrågan på upplysningar och råd från både allmänhet och andra myndigheter, kommuner och organisationer inom alla våra ämnesområden.

Den nationella strategin Digitalt kulturarv som kom i december 2011 har för institutets del inneburit ett närmare samarbete med Digisam och Riksarkivet i digitaliseringsfrågorna. Digitaliseringen av institutets samlingar är fortsatt ett angeläget och omfattande arbete som sker löpande. Ambitionen att i det sammanhanget anställa personer inom Kulturarvslyftet har dock inte gått att fullfölja. Andra former av arbetsmarknadsåtgärder har däremot varit framgångsrika och starkt bidragit till att öka mängden digitalt tillgängligt arkivmaterial.

Institutet har framgångsrikt fortsatt arbetet med att stärka forskningsprofilen inom myndigheten. Ett antal intressanta forskningsprojekt har initierats under året, inte mindre än sex vetenskapliga böcker har getts ut och flera pågående projekt har presenterats på konferenser och seminarier. Dessutom har institutet tagit fram en forskningsstrategi och arbetat systematiskt med kompetensförsörjningen inom området. Detta har bidragit till att ytterligare höja ambitionsnivån inom myndigheten.

Arbetet med att löpande utveckla verksamheten har pågått hela året, bland annat genom att se över interna rutiner, riktlinjer, policyer och strategier. Institutet arbetar konsekvent med att förbättra beredskapen inför ständigt nya utmaningar och krav, med siktet inställt på att utvecklas i takt med övrig statsförvaltning.

Ingrid Johansson Lind
Generaldirektör

Resultatredovisning

Inledning

Institutet för språk och folkminnen har till uppgift att bedriva språkvård och på vetenskaplig grund öka, levandegöra och sprida kunskaper om språk, dialekter, folkminnen, namn och immateriella kulturarv i Sverige. Institutet ska bedriva forskning inom sitt verksamhetsområde och verka för ökad kunskap i samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor. I sin verksamhet ska institutet integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och bamperspektiv samt ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.

Institutet fördelar statsbidrag som har till syfte att ge enskilda personer bättre förutsättningar att tillägna sig, utveckla och använda sitt nationella minoritetsspråk genom att stärka deras förmåga att förstå, tala, läsa eller skriva på minoritetsspråket.

Samlad översikt

I resultatredovisningen redovisas årets verksamhet och utveckling främst under de fyra prestationsområdena Insamling, dokumentation och bevarande, Forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning, Kunskapsspridning samt Samverkan. Institutet har valt att möta regleringsbrevets krav på att definiera och redovisa de kvalitativa aspekterna av verksamhetens resultat genom att formulera övergripande kvalitativa mål för varje prestationsområde och bedöma resultatet i förhållande till dessa mål.

Institutet arbetar kontinuerligt med att förbättra administration, förvaltning och stöd till verksamheten. Bland annat har nya riktlinjer avseende upphandling, digital närvaro samt representation färdigställts under året. Den 1 januari 2012 genomfördes en organisationsförändring av stödfunktionerna vars huvudsakliga syfte var att uppnå en effektiv förvaltning och tydligare organisation. Arbetet med att besvara remisser, redovisa uppdrag samt omvärldsbevakning avseende lagar, förordningar, e-förvaltning och andra bestämmelser har ökat markant under året.

Under den senare delen av året blev av olika skäl det ekonomiska läget besvärligt och kraftfulla besparingsåtgärder vidtogs för att undvika ett omfattande underskott. Återgårderna har kortsiktigt löst problemen men för att långsiktigt komma tillrätta med det strukturella budgetunderskottet har arbetet med att se över myndighetens verksamhet och ekonomi initierats.

Uppföljning av språklagens tillämpning

Uppföljningen av språklagens tillämpning samt arbetet med att stärka det svenska teckenspråkets ställning och språkvårdsinsatserna för de nationella minoritetsspråken har varit prioriterat även under 2012. Undersökningar har genomförts avseende tillgången till teckenspråk i förskolan samt rörande modersmålsundervisningen i skolan. Institutet konstaterar att behovet av insatser inom framför allt språkvården för de nationella minoritetsspråken fortsätter att öka.

IT och digitalisering

För att kunna möta framtida utmaningar inom digitalisering, elektronisk tillgång och digitalt bevarande har IT-verksamheten samlats i en egen avdelning. En IT-chef med ett övergripande ansvar över institutets samlade IT avseende teknik och infrastruktur samt samordning av digitaliseringsverksamheten har anställts under året och ett IT-råd har inrättats.

Under 2012 har arbetet med digitalisering och tillgängliggörande av institutets samlingar varit fortsatt prioriterat. Arbetet redovisas under prestationsområdet Insamling, dokumentation och bevarande.

Särskilda uppdrag

Uppdrag angående tillämpningen av Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet i Sverige (Regeringsuppdrag Ku2010/1980/KT)

Det treåriga regeringsuppdraget (2011–2013) att utveckla arbetet med Unescos konvention om

det immateriella kulturarvet har under året gått enligt plan. I samråd med berörda aktörer planeras insatser, organisation och ansvarsfördelning för arbetet med konventionen för att säkerställa att olika former av immateriella kulturarv tryggas, vidareförs och levandegörs. Den arbetsgrupp som bildades 2011 har efterhand utvidgats enligt skrivelsen i regeringsuppdraget. Institutet har prioriterat arbetet med att forma fyra expertnoder som forum för samverkan och att skapa en organisation med bred representation. Flera av de aktörer som nämns i uppdraget och de organisationer som har lämnat remissvar finns nu representerade, såväl ideella aktörer som utbildnings- och kulturarvsinstitutioner; institutet har inlett samarbete med en rad organisationer och aktörer över hela landet. Två huvudfrågor har speciellt behandlats under den gångna tiden, dels modernas ansvar och organisering, dels förteckningsarbetet. Institutet har också prioriterat samverkan med Sametinget och de samiska organisationerna och påbörjat arbetet med de övriga nationella minoriteterna.

På det internationella planet har institutet under året fördjupat sina kunskaper i Unescos verksamhet och kulturarvskonventioner, bland annat genom att ingå i den svenska delegationen under det fjärde mötet i General Assembly, vid ett arbetsgruppsmöte omkring kulturarvens omfattning och utbredning samt vid det sjunde kommittémötet på Unescos högkvarter i Paris.

I juni överlämnade institutet, i enlighet med regeringsuppdraget, rapporten *Levande kulturarv. Delrapport om tillämpningen av Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet i Sverige*.

Uppdrag att ta fram ett beredningsunderlag för att utveckla formerna för drift och samordning av en nationell språkdatabank. (Regeringsuppdrag Ku2011/860/KA)

Rapporten *Infrastruktur för språken i Sverige* som redovisades den 1 mars 2012 utgör ett beredningsunderlag för att utveckla formerna för drift och samordning av en nationell språkdatabank. I uppdraget har ingått att ta fram en behovsanalys och kostnadsberäkning för projektet, undersöka vilka tillgängliga tjänster som kan användas samt lämna förslag till långsiktig finansiering av språkdatabanken.

Ökat regionalt perspektiv (Regleringsbrevet för 2012)

Redovisningen *Ökat regionalt perspektiv* som lämnades till regeringen den 1 september utgår från den starka regionala förankring institutet

har och exemplifierar hur institutet arbetar regionalt samt beskriver hur institutet avser att ytterligare utveckla och förstärka det regionala perspektivet för att verksamheten i högre utsträckning ska ge effekter i hela landet.

Strategi för barn- och ungdomsverksamheten (Regleringsbrevet för 2012)

Under 2012 har institutet utformat en strategi för barn- och ungdomsverksamheten för åren 2013–2015. Det övergripande målet är att barn- och ungdomsperspektivet samt barns och ungdomars perspektiv ska vara integrerat och tydligt i institutets verksamhet. Strategin ska säkerställa att institutets barn- och ungdomsverksamhet bedrivs strukturerat, målinriktat och långsiktigt. Strategin lämnades till regeringen den 1 oktober.

Samverkan med andra myndigheter och aktörer (Regleringsbrevet för 2012)

Under prestationsområdet Samverkan lämnar institutet en samlad redovisning av genomförda insatser och en bedömning av resultatet av samverkan med andra myndigheter och aktörer, däribland ideella organisationer och andra delar av det civila samhället.

Umeå kulturhuvudstad 2014 (Regleringsbrevet för 2012)

Institutet för språk och folkminnen har i dialog med Umeå kommun undersökt möjligheterna att medverka inför och under Umeå Europas kulturhuvudstad 2014. Nedan redovisas projekt och samarbeten som under året planerats inför kulturhuvudstadsåret.

- *Pehr Stenbergs levernesbeskrivning.* En tvärvetenskaplig projektgrupp bestående av Institutet för språk och folkminnen, samt forskare knutna till Umeå universitet och Stockholms universitet arbetar med en utgivning av Umeåprästen Pehr Stenbergs levernesbeskrivning. Stenberg ger en detaljerad bild av vardagslivet i Umeå under slutet av 1700-talet och innehållet kan jämföras med Årstafruns dagbok.
- *Stadens skriftspråkliga landskap.* Syftet med projektet är att undersöka om och hur staden som en mångkulturell plats återspeglas i skriftanvändningen i det offentliga rummet. Undersökningen genomförs i Umeå under perioden 2013–2014.
- *Tiréns Die Lappische Volksmusik.* Nyutgivning av den legendariske jojkdokumentatören Karl Tiréns livsgärning kommer också att ingå i institutets ak-

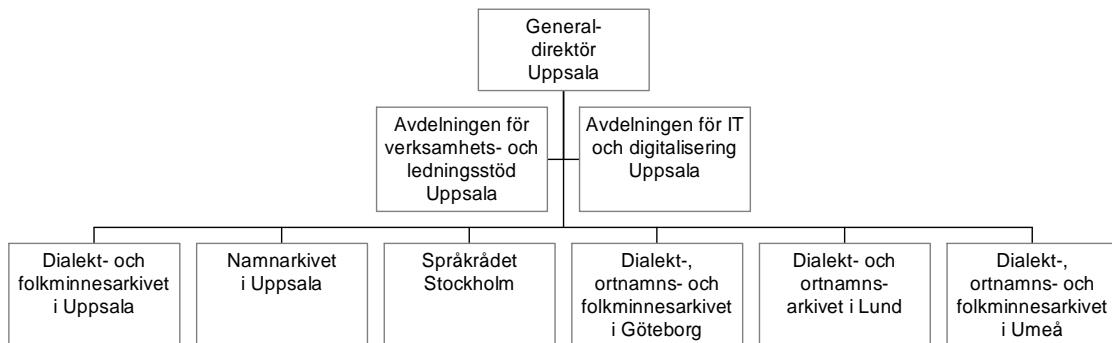
tiviteter för kulturhuvudstadsåret. I boken återges text och noter på samiska jojkar från tidigt 1900-tal.

- *Väck upp jojken!* Syftet är bland annat att levandegöra jojkar. Samiskt material ur institutets samlingar utgör kärnan i projektet.
- *Västerbottens visor och låtar.* Arkivmaterial ur institutets samlingar lyfts fram, levandegörs och redovisas genom konserter under Umeå folkmusikfestival 2014 samt Riksspelmansstämman i Umeå 2014.
- *Rock art in Sápmi.* Västerbottens museums satsning inför kulturhuvudstads-

året 2014. Institutets avdelning DAUM finns med som resurs i projektet.

- *Västerbotten – berättarnas län.* Projektet är indelat i delprojekt, bland annat ingår framtagande av berättarföreställningar kring sevärda platser i länet. Projektet leds av Region Västerbotten. DAUM ingår i samrådsarbete och som kunskapsresurs.
- *Hur det är att vara Umebo*
Institutet planerar en insamling av berättelser genom inspelningar och frågelistor om ”Hur det är att vara Umebo” och ”Hur invånarna upplever 2014”.

Under 2012 har institutet haft följande organisation:

Redovisning av prestationsområdenas kostnader och intäkter

Tabell A. Kostnads- och intäktsfördelning per prestationsområde

Belopp angivna i tkr	2012			Trans- fere- ringar	2011			Tans- fere- ringar	2010			
	Kost- nader	Intäkter av anslag	Övriga intäkter		Kost- nader	Intäkter av anslag	Övriga intäkter		Kost- nader	Intäkter av anslag	Övriga intäkter	
Insamling, dokumentation och bevarande	10 585	9 194	1 090		10 536	9 119	450		12 449	10 853	237	
Forskning, ut- veckling och vetenskaplig bearbetning	21 559	18 726	3 033		19 315	16 717	2 948		14 939	13 024	3 136	
Kunskaps- spridning	22 553	19 590	3 639	3 311	26 339	22 796	4 009	3 485	29 049	25 324	4 290	3 400
Samverkan	9 641	8 374	693		7 024	6 079	1 096		4 980	4 341	212	
Summa	64 338	55 884	8 455	3 311	63 214	54 711	8 503	3 485	61 417	53 542	7 875	3 400

Fördelningen av kostnader och intäkter av anslag bygger på antalet arbetstimmar per prestationsområde. Övriga intäkter är fördelade utifrån det prestationsområde intäkten tillhör.

Källa: Palasso egenrapportering för kostnader och intäkter av anslag samt ekonomisystemet Agresso för övriga intäkter och transfereringar

Huvuddelen av institutets externa intäkter består av bidrag från forskningsråd och andra bidragsgivare. Institutet tar även ut avgifter för publikationer, kopiering, publiceringstillstånd och tjänster. Avgifterna är fastställda enligt avgiftsförordningen och efter samråd med Ekonomistyrningsverket.

I tabell B nedan redovisas institutets avgiftsbelagda verksamhet. Den beräknade budgeten i regleringsbrevet för 2012 för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, är 4 000 tkr. Budgeten avser endast intäkterna.

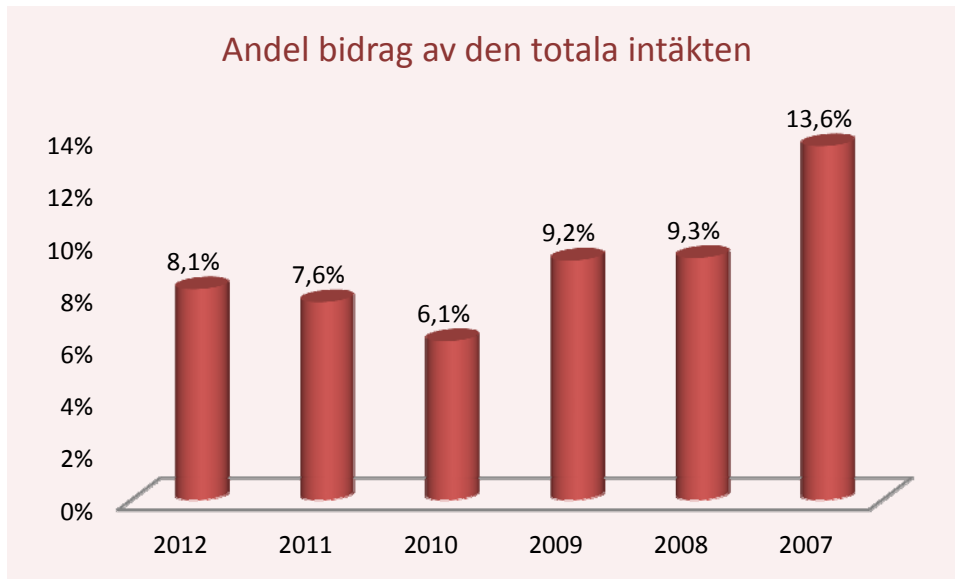
Tabell B. Avgiftsbelagd verksamhet

Belopp angivna i tkr	Ack. ingående värde 2010	Ack. ingående värde 2011	Intäkter 2012	Kostnader 2012	Utfall 2012	Ack. utgående värde 2012
	Avgiftsintäkter inom ramen	0	0	3 040	0	0
Avgiftsintäkter med full kostnadsteckning	0	0	46	-46	0	0

Försäljningen av institutets publikationer har minskat under år 2012 och då främst försäljningen av lexikon. Kostnader för avgiftsintäkter med full kostnadsteckning är schablonberäknade.

Källa: ekonomisystemet Agresso

Redovisning av mottagna bidrag och sponsormedel

Figur 1. Redovisning av mottagna bidrag.

Källa: ekonomisystemet Agresso

Institutet har erhållit bidrag för forskningsprojekt, tryckningsbidrag, vetenskapliga konferenser samt anställningsstöd. Bidrag till forskning från forskningsråd (motsv.) är villkorade med redovisning av forskningens resultat samt ekonomisk redovisning. Rekvisition av medel

för arbetsmarknadsinsatser sker i samband med redovisning av utbetalda löner. I övrigt är bidragen inte förenade med några särskilda villkor.

Institutet har inte tagit emot sponsormedel.

Tabell C. Uppgift om lokalkostnader enligt återrapporteringskrav i regleringsbrevet

Hyresvärd, belopp i tkr	Hyra	El och uppvärmning	Reparationer och underhåll	Övriga driftskostnader	Summa
Akademiska hus Syd AB	634	12			646
Akademiska hus Uppsala	2899	119	8		3026
Diligentia Väst AB ¹	525				525
Hiby AB	1195	112			1307
Lerstenen Lantbon & Masen AB	832	28			860
Vasakronan AB ¹	530				530
Övriga (ej särskild hyresvärd)	1	83		678	762
Summa	6616	354	8	678	7656

¹ Arkivet i Göteborg har fr.o.m. den 1 april 2012 bytt hyresvärd från Diligentia Väst AB till Vasakronan AB.

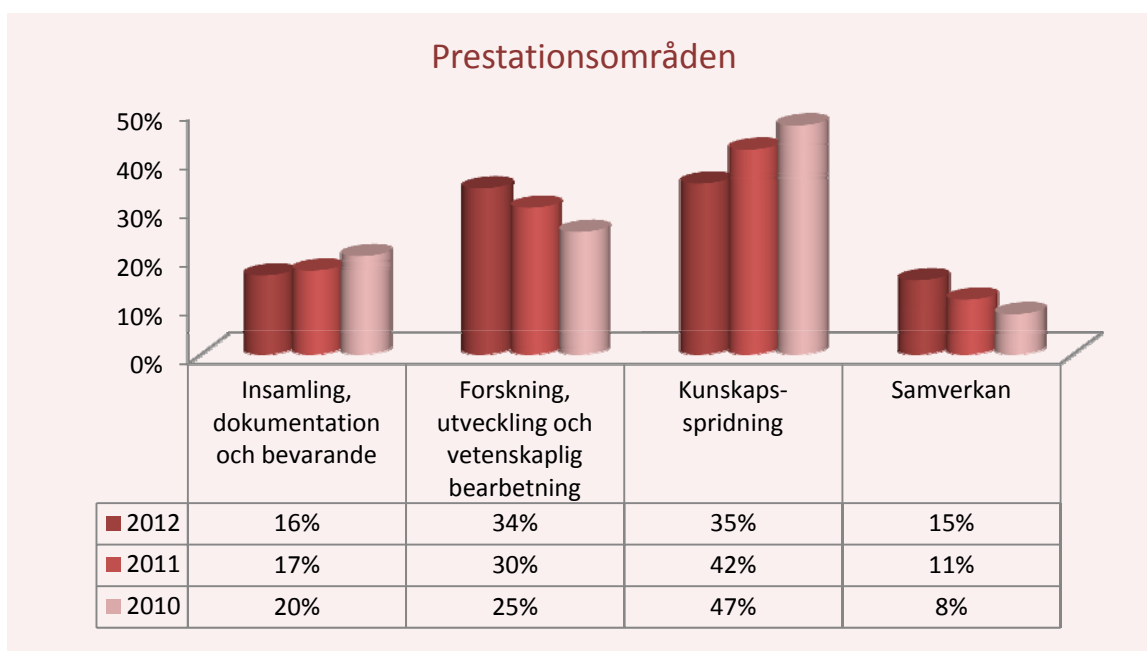
Källa: ekonomisystemet Agresso

Nästan en tredjedel, 31 procent, av myndighetens lokalyta består av arkiv och bibliotek.

Prestationsområden

Utifrån de mål och uppgifter som regering och riksdag formulerat, redovisar institutet verksamheten i fyra prestationsområden. Som underlag för fördelningen mellan prestationsområdena tillämpar institutet tidsredovisning. Samtliga anställda registrerar arbetad tid via egenrapportering i lönesystemet.

Institutet har under året arbetat med att ytterligare stärka forskningsprofilen och utvecklat samverkan. Årets fördelning mellan prestationsområdena visar på en ökning av andelen timmar lagda på Forskning, utveckling och bearbetning samt Samverkan jämfört med förra året.

Figur 2. Fördelningen mellan prestationsområden i arbetad tid.

Källa: Palasso egenrapportering

Under varje prestationsområde väljer institutet att i resultatredovisningen även redovisa resursfördelningen i de olika ämnesområden som verksamheten omfattar. Utöver ämnesområdena

redovisas också ämnesöverskridande verksamhet. Här ingår den typ av myndighetsgemensam verksamhet och verksamhetsutveckling som omfattar mer än ett ämnesområde.

Insamling, dokumentation och bevarande

Inom prestationsområdet insamling, dokumentation och bevarande ryms det löpande och tidskrävande arbete som främst rör myndighetens omfattande arkiv och bibliotek. Institutets samlingar accederas, uppordnas och vårdas kontinuerligt. Därtill kommer arbetet med insamling av nytt material. Delar av materialet bearbetas exempelvis genom excerpering och transkribering för att kunna användas för kunskaps-spridning och forskningsändamål. En stor och viktig uppgift, för att bevara och samtidigt tillgängliggöra samlingarna, är att digitalisera såväl befintligt som nyinkommet material. Stora utmaningar ligger i arbetet med att utveckla myndighetens digitala register samt metoder, tekniker och resurser för införande av digitalt arkiv.

Övergripande mål

Institutet ska förbättra samlingarnas status och förvalta språk, dialekter, namn och folkminnen samt andra former av immateriella kulturarv i Sverige genom insamling, dokumentation och bevarande. Institutet ska främja ett levande kulturarv genom att öka möjligheterna att ta del av och bruka institutets samlingar.

Bedömning

Myndigheten bedömer att resultatet av verksamheten i allt väsentligt motsvarar det övergripande målet för prestationsområdet.

Institutet samlar löpande in ny kunskap som speglar dagens samhälle, även om det inte sker i den omfattning som vore önskvärd. Nya dokumentationsmetoder har utvecklats och utvärderats. Kvaliteten på samlingarna har förbättrats genom att några stora befintliga arkiv har inventerats och sorterats för att göra dem tillgängliga för forskare och andra intressenter. Kontinuerlig översyn av institutets samlingar i kombination med ny insamling förenar äldre insamling med modernare och bidrar till att bygga upp och utveckla ny kunskap. Genom detta, tillsammans med digitaliseringen av samlingarna, stärks det långsiktiga bevarandet, säkerhet och tillgänglighet ökar och institutet bidrar till att främja ett levande kulturarv.

Insamling och dokumentation

Förbättrandet av institutets samlingar står ständigt i fokus. Under året har insamlingsverksamheten, främst inom folkminnen, både intensifierats och vidareutvecklats metodiskt.

Insamling av nytt material har skett inom institutets olika dokumentations- och forskningsprojekt, genom fältarbete, intervjuer, inspelningar, fotodokumentation, deltagande observationer, frågelistverksamhet samt genom excerpering av externa källor. Institutets samlingar har därutöver utökats med donerat material från privatpersoner, föreningar och universitet.

Arbetet med att bygga upp en fast krets av meddelare har fortgått. Under året har bland annat frågelistor om naturen samt begravnings- och minnesmärken utarbetats och distribuerats. Härigenom har äldre samlingar om ämnesområdet kompletterats, varvid studier av bland annat seders förändring möjliggjorts.

Internetupprop som insamlingsmetod har utvecklats under året. Ett antal internetupprop har genomförts, bland annat ett på temat studenten, ett om bröllopsupptåg och ett om fågel-

skådning. Insamlingsmetoden kommer att utvärderas.

Ett minnesmaterial bestående av frågelistor och ett tjugotal intervjuer rörande judiskt liv i Sverige har samlats in. Insamlingen är ett viktigt led i vår strävan efter att även tidigare underrepresenterade gruppers material ska finnas i våra samlingar.

Inspelningar av personer som talar resanderomani har påbörjats. Fokus ligger på meddelarnas namnbruk. I anslutning till projektet *Det mångkulturella Sveriges onomastikon* har vuxna andraspråksinlärare spelats in. Vidare har gymnasieelever i Göteborg spelats in. Insamling av inofficiella ortnamn använda av ungdomar i Göteborg pågår kontinuerligt. I anslutning till projektet *Ö-språk* och *språköar* har personer i Öckerö kommun spelats in.

Det samiska grundmaterialet för arbetet med ALE (Atlas Linguarum Europea) har överförts från Uppsala universitet till institutet. Även kopior av de samiska ALE-synteserna har tillförts institutet från Institutet för de inhemska språken i Helsingfors. Ett estlandssvenskt mate-

rial från framlidne forskaren Edvin Lagman har tagits emot.

Samsortering av olika delar av dialektregister till ett huvudregister för att förbättra statusen avseende sedessamlingarna för *Ordbok över Sveriges dialekter (OSD)* har fortsatt under 2012. Sorteringen är också en grund för en framtida digitalisering av samlingarna.

Institutet eftersträvar nyinsamling av dialekter och namn men det har av resursskäl inte varit möjligt i någon större utsträckning under året. Dokumentations- och digitaliseringsarbete som exempelvis transkribering av äldre och nyare dialektinspelningar har inte heller kunnat utföras i önskvärd omfattning.

Under året har ett inspelat dialektmaterial från Vara i Västergötland tagits emot för digitalisering. Inspelelingarna är gjorda av hembygdsföreningen i Vara och ger, förutom information om en äldre västgötadialekt, också ny kunskap om äldre traditioner i Vara.

Insamling av nyord har fortsatt med hjälp av informanter som bevakar dagspressen och via myndighetens webbplats där allmänheten kan skicka in nyord. Arbetet med att utveckla en metod för automatisk insamling av nyord har också fortsatt under året.

Våra samlingar utgör delar av ett gemensamt kulturarv. Som ett led i att förbättra kvaliteten och effektivisera arbetet har riktlinjer för hantering av samlingarna med hänsyn till offentlighet och sekretess, etik och upphovsrätt tagits fram.

Bevarande och digitalisering

Accedering, uppordning och vård av institutets samlingar sker kontinuerligt. Dock finns stora behov av ökade vårdsinsatser av institutets analoga samlingar samt digitalisering och tillgängliggörande av samlingarna.

Resurser har avsatts för en omfattande inventering av donerade, deponerade och efterlämnade dokument och inspelningar inför accedering och införlivande av dessa till institutets samlingar. En av uppordningsinsatserna under året rör Pelle Molins stora efterlämnade samling.

Institutet har inlett arbetet med att skapa ett teckenspråksarkiv för teckenspråksfilmer från olika producenter och privata samlingar.

Arbetet med utveckling av databaser har pågått under året. En uppgradering av det digitala ortnamnsregistret har inletts och arbetet med ett särskilt register över estlandssvenska ortnamnsamlingar har påbörjats. Främst har utvecklingen som mål att förbättra och kvalitetssäkra internetupplagor av register och samlingar samt utöka antalet sökbara register på institutets webbplats. Äldre databaser moderniseras och anpassas till dagens tekniska krav.

Slutsålda böcker i utgivning har skannats, med syftet att de ska läggas ut som pdf-filer på institutets webb.

Institutets ansökan om medel från Riksbankens Jubileumsfond, för digitalisering, sammanslagning och utveckling av myndighetens olika innehållsregister över folkminnessamlingarna avslogs även i år, trots genomgående positiva omdömen från samtliga sakkunniga.

Digitalisering av arkivmaterial har skett inom ämnesområdena dialekter, folkminnen och namn. För digitaliseringen av skriftliga samlingar inom dialekter och namn har väsentliga resurser erhållits i form av arbetsmarknadsåtgärder och praktikanter. Institutet har dock på grund av begränsade ekonomiska resurser inte kunnat ta del av Kulturarvslyftet för arbetet med digitalisering och tillgängliggörande av samlingar. Av institutets egna resurser har fem årsarbetskrafter avsatts för digitalisering och databashantering av det digitala materialet.

Institutet har genomfört en upphandling av servrar inför införandet av en lagringslösning för institutets digitala arkiv och ett pilotprojekt för hanteringen har genomförts. Främsta målet är att arkivet ska vara uppbyggt på ett sådant sätt att det möjliggör samverkan inom e-förvaltning och gemensam publicering av arkivmaterial inom kultursektorn. Institutet samarbetar med Digisam och Riksarkivet i digitaliserings- och lagringsfrågorna.

Tabell D. Institutets accessionsdatabas 2012

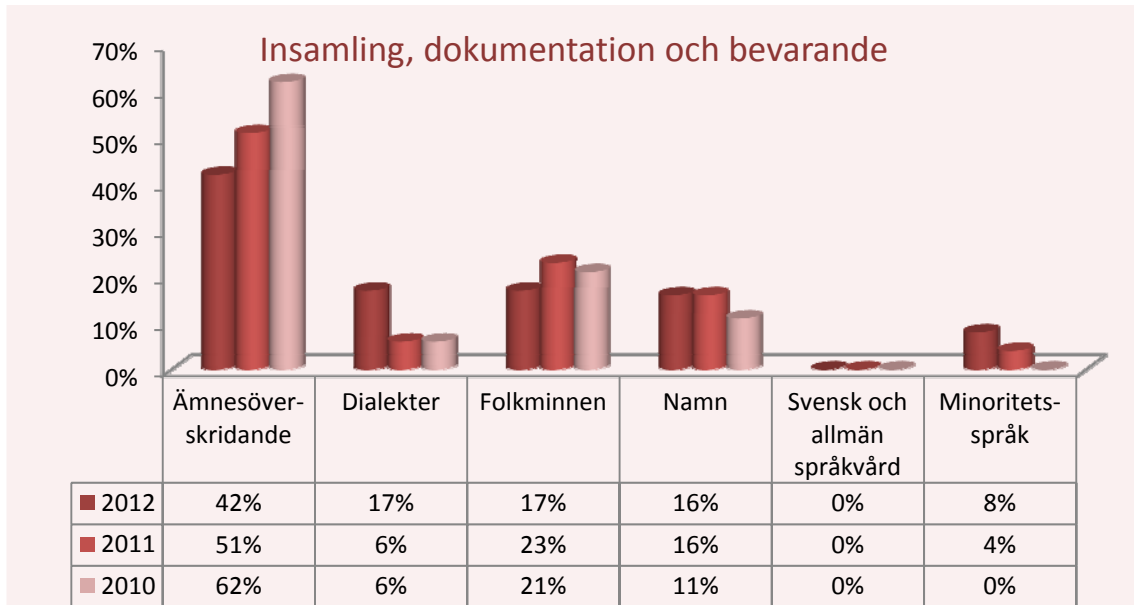
	2012	2011	2010
Antal accessioner			
Totalt antal accessioner vid årets början	236 774	232 834	228 887
Nyinsamling	530	339	297
Uppordnade samlingar, donerat material m.m.	5347	3601	3650
Totalt antal accessioner vid årets slut	242 651	236 774	232 834
-varav skriftliga samlingar	179 237		
-varav inspelningar	63 394		
Antal digitaliserade accessioner			
-skriftliga samlingar	29 406		
- andel digitaliserat	16 %		
- inspelningar	49 094		
- andel digitaliserat	77%		
Totalt antal digitaliserade accessioner	78 500		
Total andel digitaliserade accessioner	32 %		

Från och med 2012 har mätmetoden förändrats och vissa jämförelsevärden från tidigare år saknas då de inte går att få fram i efterhand.

Tabell E. Digitalisering av samlingar och register (utöver accessionsdatabasen) 2012

	Antal handlingar	Digitaliserat	Andel digitaliserat
Jordeboksutdrag i Uppsala	78 000	10 000	13%
Lokaliseringskartor i Uppsala	5 580	5 580	100%
Ortnamnsregistret i Uppsala	3 683 000	3 683 000	100%
Register i Göteborg (dialekter och ortnamn)	1 500 000	0	0
Register i Lund (dialekter och ortnamn)	5 000 000	1 030 654	21%
- Skånsk ortnamnsdatabas (767 246 poster digitaliserat)			
- Syd- och västsvensk dialektdatabas (263 408 poster digitaliserat)			
Dialektregister i Uppsala (2 separata register)	10 500 000	873 254	8%
Register i Umeå	255 852	80 645	32%
- dialektregister (80 645 poster digitaliserat = 100%)			
Realkatalogen i Uppsala	440 000	89 797	20%
Realkatalogen i Göteborg (310 000 kort motsv. 465 000 poster)	465 000	71 993	15%
Realkatalogen Lund	65 000	0	0
Summa	21 992 432	5 844 923	27%

Det totala antalet handlingar är en uppskattning av samlingarnas omfång (samlingarna inventerades 2008).

Figur 3. Arbetstidsfördelning för insamling, dokumentation och bevarande per ämnesområde. Inom ämnesövergripande redovisas all digitalisering av inspelningar och större delen av skriftliga samlingar.
Källa: Palasso egenrapportering

Forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning

Institutet har ambitionen att vara ett synligt och välrenommerat forskningsinstitut inom sina verksamhetsområden och en naturlig samarbetspartner i forskarsamhället. Prestationsområdet forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning kan i huvudsak beskrivas som en mängd parallella forskningsprojekt av olika omfattning och ska i stor utsträckning vara integrerad med institutets övriga verksamhet samt vara ett stöd för denna. Varje enskilt forskningsprojekt innehåller olika moment av myndighetens prestationsområden.

Samtidigt som forskningen integreras med övrig verksamhet och tjänar ett långsiktigt kunskapsuppbyggande bör den röra sig inom nya eller mindre utforskade delar av våra ämnesområden. Forskningen ska ha tydlig teoretisk förankring och dra nytta av kritisk granskning vid universitetens seminarier och i andra forskarkontakter.

Forskningsresultaten redovisas i form av monografier, artiklar, föredrag, undervisning, medverkan i medier samt webbpublicering. Institutet ger dessutom ut handböcker och läromedel, ordböcker och ortnamnsserier.

Övergripande mål

Institutet ska öka kunskapen inom sina ämnesområden och stärka sin forskningsprofil genom egna projekt och samverkansprojekt, såväl långsiktiga som mer begränsade.

Bedömning

Myndigheten bedömer att forskning och forskningsrelaterade verksamheter inom myndigheten håller hög kvalitet samt väl svarar mot det övergripande målet för prestationsområdet.

Forskningsprofilen har fortsatt blivit starkare. Egna forskningsprojekt har initierats, utvecklats och genomförts. Forskningsprojekt genomförs även i samverkan med andra arkiv samt universitet och högskolor. Genom deltagande i gemensamma forskningsprojekt, konferenser, seminarier och i den pågående forskningsdebatten stärks förankringen i forskarsamhället och inspiration till nya studier utifrån våra samlingar föds. Flera stora forskningsprojekt finansieras genom externa medel och institutet har under året beviljats ytterligare forskningsmedel från bland annat Riksbankens Jubileumsfond.

Till flera av myndighetens forskningsprojekt finns vetenskapliga referensgrupper knutna. I seminarier anordnade av institutet har några av landets främsta forskare deltagit. Medarbetare har under året recenserat facklitteratur och publicerat artiklar i såväl svenska som internationella tidskrifter. Institutets forskare har fungerat som sakkunniga i bedömningen av manus och artiklar för facktidskrifter och förlag, både i Sverige och internationellt. Institutets forskare anlitas som lärare och föreläsare vid olika universitet och högskolor samt är handledare för både för studenter och doktorander. Forskarna anlitas också som opponenter vid disputationer och som ledamöter i betygsnämnder. Forskningens andel av myndighetens samlade resurser har ökat vilket väl överensstämmer med institutets mål.

Inom institutets samtliga discipliner finns en mycket stor kompetens och verksamheten har under senare år allt mer inriktats mot egen kvalificerad forskning. Stora delar av den kompetens som institutet besitter saknas i dag vid svenska lärosäten.

Institutet har omfattande och unika samlingar av dialekter, namn och folkminnen. Detta käll-

material utgör en viktig grund för institutets forskningsarbete.

Myndigheten har under året fastställt en forskningsstrategi med det övergripande syftet att stärka institutets forskningsverksamhet.

Vid institutet bedrivs forskningsprojekt inom samtliga av myndighetens ämnesområden och de omfattar många olika teman. En del projekt

är ämnesövergripande på så sätt att flera discipliner är involverade och flera projekt sker i samverkan med externa forskare. Institutets forskningsprojekt finansieras huvudsakligen inom förvaltningsanslaget men även med externa medel och genom anslaget Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet. Forskningsprojekt som beviljats bidrag från forskningsråd eller motsvarande avrapporterar regelbundet delresultat och måluppfyllelse till finansören.

Exempel på planerad forskning där flera av institutets ämnesområden och samtliga verksamhetsorter ingår är *Svenskor 2015*. Målet med projektet är att beskriva variationerna i dagens talade svenska. Ytterligare ett syfte är att undersöka hur den talade svenskan har förändrats sedan mitten av 1900-talet. Inspelningar i olika miljöer kommer att genomföras och tillföras institutets samlingar. Projektet är nystartat och under året har en arbetsgrupp bildats och projektering pågått.

Projektet *Det mångkulturella Sveriges onomastikon* är ett exempel på forskning som kombinerar namnforskning och flerspråkighetsforskning. Syftet är att kartlägga och analysera flerspråkiga individers egenskapade namn i dagens mångfaldssamhälle. Projektet utvecklar även den pedagogiska verksamheten genom samarbete med lärare och besök i skolor. Under 2012 har nytt material samlats in och analyserats. Projektet har utvecklats teoretiskt och metodiskt och flera vetenskapliga artiklar har färdigställts. Vidare har ansökningar om externa forskningsmedel utformats.

Exempel på ett utvecklingsprojekt är *Språktest i finska*. Målet har varit att ta fram ett test där anställdas interaktiva kunskaper i finska bedöms. Arbetsgivare och anställda ska få en bekräftelse på att medarbetare har de kunskaper i finska som krävs för arbete främst inom de finska förvaltningskommunerna. Testet är både muntligt och skriftligt och anpassas efter olika yrkeskategorier. Testet färdigställdes under 2012 men validering av testet återstår.

Några av de pågående och planerade projekten har under 2012 av budgetskäl varit vilande eller inte kunnat påbörjas. Nedan listas de forsknings- och utvecklingsprojekt som varit aktiva under året. För dessa projekt, inklusive samverkansprojekt, avsattes 12 årsarbetskrafter under 2012.

- *1600-talets kvinnonamn*
- *Att skapa och bevara ett skriftspråk*
- *Barns tillgång till svenskt teckenspråk*
- *Dárbbuo – ordbok över umesamiskan*
- *Dialektförändringar i rurala miljöer*
- *Debatterad och marginaliserad – perspektiv på modersmålsundervisningen.*
- *Den fornsvenska och äldre nysvenska namnfrasens semantik, syntax och morfologi*
- *Det mångkulturella Sveriges onomastikon*
- *Från Nora-Anna till Foppa*
- *Gustav Ericssons vissamling*
- *Inventering av de finska förvaltningskommunernas webbplatser*
- *Inventering av romska på myndigheternas webbplatser*
- *Kattnamn*
- *Klarspråk lönar sig*
- *Lexinlexikon*
- *Metoder för flerspråkig webbtillgänglighet*
- *Minigrammatik i meänkieli*
- *Minigrammatik: svenskt teckenspråk*
- *Myndigheternas skrivregler*
- *Nationell språkdatabank*
- *Nyordsboken*
- *Normativitet i språkrådgivningen*
- *Ortnamnskronologi och den nya arkeologin*
- *Ortnamnsvårdens historia*
- *Personnamnsbruk i företagsnamn*
- *Romska ordlistor på varieteteten kale*
- *Samiska ortnamn i Jämtlands och Dalarnas län*
- *Samordning i svenskans historia*
- *Samtalspraktiker i service och myndighetsutövning*
- *Skånska dialektord*
- *Språktest i finska*
- *Stadens skriftspråkliga landskap*
- *Stockholmska*
- *Svensk dialekthandbok*
- *Svenska dialekter i förändring*
- *Svensk-finsk offentlig förvaltningsordlista*
- *Svensk-finsk skolordlista*
- *Svensk- svenskt teckenspråk samhällsordlista*
- *Svenskor 2015*
- *Svenskt ortnamnslexikon*
- *Tjejlopp*
- *Vardagligt skriftbruk*
- *Vardagsliv under andra världskriget*
- *Våra liv och berättelser*

- *Yngre geometriska kartor*
- *Äldre geometriska kartor*
- *Ö-språk och språköar*
- *Översättning och tolkning.*

Följande forsknings- och utvecklingsprojekt sker i samverkan med andra aktörer. Några av samverkansprojekten beskrivs under prestationsområdet Samverkan.

- *Avstavningslexikon på webben*
- *Databasharmonisering*
- *Estlandssvenskt projekt*
- *Hitta folkmusiken.nu*
- *Interaktion och variation i pluricentrisk språk*
- *Judiskt vardagsliv*
- *Kyrkohandbok på finska*
- *Läsa på webben*
- *Myndigheterna har ordet*
- *Namnet Stockholm och Stockholms förurbana namnmiljö*
- *Naturen för mig*
- *Nordisk nätordbok för barn*
- *Nordiskt Lexinlexikon*
- *Nordiskt nätverk för språkvårdare i teckenspråk*
- *Pehr Stenbergs levernesbeskrivning*
- *Tingsplatsindicerande namn*
- *Utveckling för automatisk registrering av nyord*

- *Vägledningen för webbutveckling*
- *Årets fester och livets högtider.*

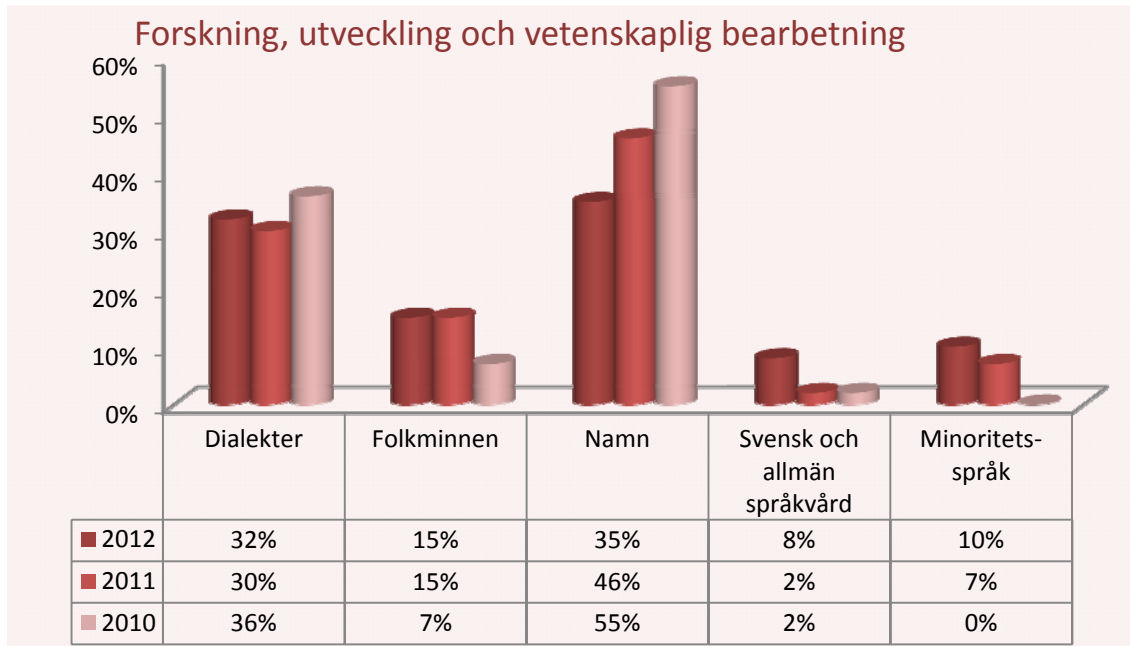
Ordböcker och ortnamnsserier är det över tid mest resurskrävande forskningsområdet. Inom detta återfinns flera långsiktiga grundforskningsprojekt. Under 2012 ägnades sex årsarbetskrafter åt dessa projekt. Till flertalet av de långsiktiga ordboksprojekten finns vetenskapliga referensgrupper knutna som består av forskare inom ämnet. Till de långsiktiga forskningsprojekten räknas:

- *Ordbok över folkmålen i Övre Dalarna (OÖD)*
- *Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län (OGB)*
- *Skånes ortnamn (SkO)*
- *Svenskt dialektlexikon (SDL)*
- *Sveriges medeltida personnamn (SMP)*
- *Sveriges ortnamn (SO)*
- *Övre Norrlands ortnamn (ÖNO).*

samt samverkansprojekten:

- *Atlas Linguarum Europae (ALE)*
- *Storordbok för meänkieli.*

ALE och *Storordbok för meänkieli* presenteras under prestationsområdet Samverkan.

Figur 4. Arbetstidsfördelning per ämnesområde inom forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning.

Källa: Palasso egenrapportering

Kunskaps spridning

Kunskaps spridning avser hur myndigheten når ut med det material, den kompetens och den samlade kunskap institutet förfogar över. Institutet har en omfattande rådgivning, för både forskare och allmänhet, inom myndighetens alla ämnesområden. Vidare anordnas föreläsningar, visningar och konferenser. Delar av myndighetens arbete publiceras i böcker, artiklar och krönikor. En viktig källa till kunskaps spridning är institutets webbplats.

Under året har myndigheten haft kontakt med medier, grundskolor, gymnasieskolor, folkhögskolor, universitet och högskolor, statliga myndigheter, kommuner, bibliotek, företag, organisationer, föreningar och allmänheten.

Övergripande mål

Institutet ska öka kunskapen om språk och immateriella kulturarv samt öka medvetenheten om den språkliga situationen för de nationella minoriteterna. Kunskaps spridningen ska ske genom rådgivning, föreläsningar och konferenser. Resultatet av den forskning som bedrivs inom institutet ska publiceras i böcker, artiklar eller på institutets webbplats.

Bedömning

Myndighetens bedömning är att resultatet av verksamheten väl motsvarar det övergripande målet för prestationsområdet.

Rådgivning, föredrag och visningar har ökat i omfattning och väcker vidare intresse för institutets ämnesområden och verksamhet. Institutets medarbetare medverkar kontinuerligt i debatter och intervjuas ofta i medierna. Ett antal artiklar och publikationer har getts ut under året, varav sex tryckta böcker. Klarspråksverksamheten når ut till allt fler myndigheter, kommuner och landsting. Språkvårdseminarier i finska resp. romska har genomförts och ett nytt minoritetsspråkspris har instiftats. Tidskriften Kieliviesti är sedan några år tillbaka både finsk- och meänkielispråkig.

Svar på förfrågningar och service till besökare har fungerat väl. Besökare får behövlig assistans för att få fram efterfrågat arkivmaterial. Enklare förfrågningar, som inte kräver bearbetning av materialet eller vetenskapliga övervägningar, har besvarats omgående. Även mer krävande insatser för att hjälpa forskare och allmänhet har fungerat tillfredsställande. Resultaten framkommer bland annat i externa forskares föreläsningar och publikationer, liksom i studenters uppsatser och examensarbeten.

Efterfrågan på institutets kunskap inom språk, dialekter, namn och folkminnen märks inte minst i den rådgivande verksamheten. Rådgivningen till allmänheten, forskare och massmedia har ökat och frågor har besvarats via främst e-post och telefon. Institutets rådgivning är öppen dagligen och bemannas av experter inom de olika ämnesområdena. Besökande studenter, forskare och andra intresserade har fått vägledning i arbetet med institutets material och tagit del av institutets samlingar. Antalet besökare till institutets arkiv har ökat något under året. Flera visningar av och föreläsningar om samlingarna har genomförts på arkiven.

Institutet fortsätter satsningen på en digital närvaro. Webbplatserna uppdateras dagligen med ny information och aktuella notiser. Utvecklingen av webbplatserna är högprioriterat och under året har ett utvecklingsprojekt för en ny gemensam webbplats pågått. Språkrådgiv-

ningen via Twitter har fortgått och Facebooksidorna om dialekter och språkvård är fortsatt populära, det är stort gensvar på inläggen. För att nå nya målgrupper och ytterligare sprida kunskap om institutets verksamhet har också en Facebooksida för folkminnen skapats. Riktlinjer för institutets digitala närvaro har tagits fram och rekryteringen av en webbredaktör har påbörjats under året.

Institutets databaser på Internet är fortsatt välbesökta (ortnamns- och dialektdatabaser, Lexinlexikonerna samt språkrådgivningens frågedatabaser och klarspråkstest). Frågedatabasen för svenska har under året utökats. Accessionsdatabasen, som är sökregistret för myndighetens samlingar har publicerats på intranätet samt har granskats och kvalitetssäkrats ytterligare inför en offentlig webbversion.

Institutet har med sin omfattande föredrags- och seminarieverksamhet en mycket bred kontaktyta till både andra myndigheter och allmänheten. Under året har institutet arrangerat flera seminarier och föredrag har hållits. Bland annat har institutet anordnat seminariet *Behövs en namnlag?* med anledning av den pågående parlamentariska utredningen om översyn av den nuvarande namnlag. Ett seminarium på temat *Narrativitet och materialitet* har arrangerats med forskare från tre nordiska länder och sex universitet, förutom forskare vid institutet och inom det återkommande folkloristiska seminariet har flera seminarietillfällen arrangerats i samverkan med Göteborgs universitet. Institutet är också medarrangör för den årliga Språkfestivalen (fortbildning för lärare) i Umeå.

Intresset från medier är stort och institutets anställda medverkar i debatter, intervjuas, skriver artiklar och utför redaktionellt arbete i tryckta medier.

Institutets medarbetare undervisar i etnologi, historia och svenska vid universiteten i Lund, Göteborg, Stockholm och Uppsala. Institutet erbjuder material, studiebesök och handledning vid grupparbeten, uppsatsskrivande och specialarbeten. I mån av plats tas praktikanter från olika nivåer i utbildningssystemet emot.

Undervisningsmaterial om dialekter har utvidgats och den pedagogiska verksamheten för grund- och gymnasieskolor fortsätter att utvecklas.

Myndighetens forskningsbibliotek och referensbibliotek (ett på varje geografisk ort) tillhandahåller publicerat material av värde för forskning inom institutets ämnesområden.

Myndigheten har under året publicerat forskningsresultat i en rad böcker, tidskrifter, uppsatser med mera. Institutets forskare har även skrivit recensioner av vetenskapliga publikationer.

För nationella och andra minoritetsspråk i Sverige bedrivs lexikonarbete inom Lexin. Ett nytt redigeringsverktyg för Lexinlexikonerna har tagits fram. Syftet är att underlätta webbpublicering och att sänka kostnaderna.

Institutet har handlagt ärenden rörande ortnamnsvård från Lantmäteriet, kommunerna och stiftet samt ärenden om personnamn från Patent- och registreringsverket och Skatteverket. Namnvårdsärenden i form av remisser och

yttranden gällande ortnamn har ökat under året. Institutet granskar också förslag till namn på allmänna kartor.

Institutet har i uppdrag att följa tillämpningen av språklagen. Det görs genom nedslag inom olika områden som är centrala utifrån språklagens perspektiv. Lagen spänner över ett brett spektrum av frågor som rör flerspråkighet, språkanvändning i staten och revitalisering av minoritetsspråken. Uppföljningen av språklagen bygger på undersökningar av områden som myndigheten bedömer som särskilt viktiga att belysa. Undersökningarna publiceras i Språkrådets rapportserie. Temat för uppföljningen 2012 var översättning och tolkning och en antologi på temat publiceras under 2013. Utöver det följer Språkrådet de anmälningar som görs till JO samt JO:s prövningar av ärenden som rör språklagen. Språkrådet besvarar också frågor om språklagen från allmänhet och myndigheter. En artikel om språklagen och dess effekter och framtida utmaningar har publicerats i den internationella klarspråkstidskriften Clarity.

I övrigt har den reguljära språkpolitiska verksamheten bestått av regelbunden omvärldsanalys, remissarbete, besvarande av språkpolitiska frågor från allmänheten samt föreläsningar. Föreläsningar om svensk språkpolitik har hållits för grupper av studenter och för besökare bland annat från Tjeckien och Finland samt en delegation från Kina.

Vid det publika arrangemanget, Bok- och biblioteksmässan i Göteborg, informerades om institutets utgivning och verksamhet. Föreläsningar i samarbete med bland annat Språktidningen hölls.

Under 2012 har klarspråksverksamheten fortsatt att breddas och utvecklas. Verksamheten når ut till allt fler myndigheter, kommuner och lands- ting. Föreläsningar och seminarier har hållits och Språkrådet har också deltagit i ett samarbetsprojekt som tagit fram en interaktiv webb- utbildning i klarspråk.

I maj genomfördes Språkrådsdagen, med föredrag om aktuell språkforskning och *Klarspråkskristallen*, priset för ett klart och begripligt myndighetsspråk, delades ut. Priset gick till Arbetsmiljöverket för myndighetens genomtänkta informationskampanj om arbetsmiljö och säkerhet, riktad till utländska byggnadsarbetare i Sverige.

Nyhetsbladet Klarspråk har under året utkommit med fyra nummer.

Institutet har fördelat 3,5 miljoner kronor i statsbidrag för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken. En redovisning av detta arbete finns i avsnittet Redovisning av anslag 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter.

Ett nytt pris, minoritetsspråkspriset har instiftats. Det delades ut för första gången på Språkrådsdagen 2012. Syftet med priset är att uppmärksamma en person eller en organisation som arbetar för att främja och skydda minoritetsspråken i Sverige.

Verksamheten inom romska innefattar språkrådgivning, kontakter med modersmåls lärare och företrädare för de olika romska varieteterna. Sammanställningen av romska ordlistor med samhällsord har fortsatt. En studie om spridning av goda exempel på språkvårdande insatser och revitaliseringsinsatser för romani chib bland romer har utförts. Ett romskt språkvårdsseminarium har genomförts under året.

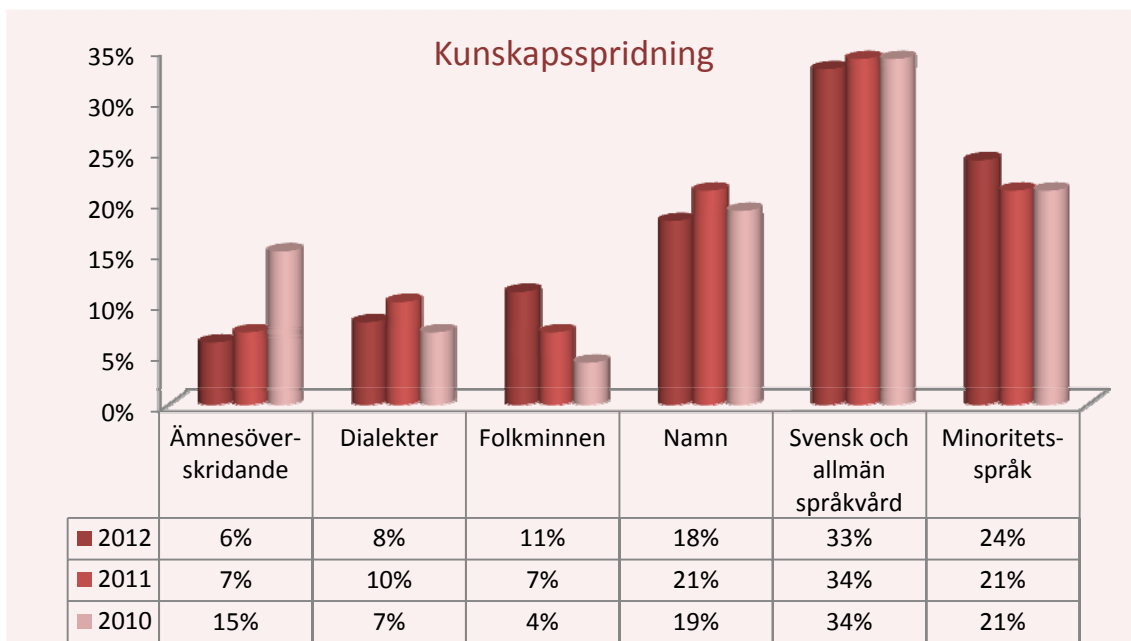
Vad gäller finskan har institutet kontinuerligt besvarat språk- och termfrågor och sammanställt ordlistor, gett ut fyra nummer av språk-

vårdstidskriften Kieliviesti med texter på finska och meänkieli samt lämnat information på finska på webbplatsen. Vidare har offentliga seminarier och föreläsningar anordnats. Institutet har utvecklat ett språktest i finska. Testet kan omfatta muntliga eller skriftliga kunskaper i finska och det är framför allt avsett för arbetsgivarna och anställda i det finska förvaltningsområdet. I bedömningen av personens kunskaper tillämpas den europeiska referensramen (The Common European Framework of Reference for Languages).

En finsk språkvårdsdag har genomförts.

Institutet har inlett en undersökning av behovet av språkvårdande insatser för jiddisch. Undersökningen omfattar inventering av institutioner och föreningar, undervisnings- och läromedelsbehov och förslag till revitaliseringsinsatser.

Under året har arbete pågått med en rapport om barns tillgång till teckenspråk liksom en mini-grammatik för svenskt teckenspråk.

Figur 5. Arbetstidfördelning av kunskapsspridning per ämnesområde.

Källa: Palasso egenrapportering

Utöver de sex böcker som utkommit under 2012 har institutets medarbetare publicerat cirka 45 uppsatser, artiklar, rapporter och recensioner i olika nationella och internationella skrifter.

Flera tryckfärdiga manus har färdigställts under året men p.g.a. det ansträngda budgetläget har tryckningen av dessa skjutits på framtiden.

Tabell F. Av institutet nytgivna publikationer

Publikationer utgivna 2012	Ämnesområde
<i>Livets vägar. Svenska judinnors berättelser om förskingring, förintelse, förtryck och frihet.</i>	Folkminnen
<i>Minigrammatik: svenskt teckenspråk</i> (nätpublikation)	Minoritetsspråk
<i>Myndigheterna har ordet – om kommunikation i skrift</i> (Språkrådets småskriftserie, Norstedts)	Svensk och allmän språkvård
<i>Namn på stort och smått. Vänskrift till Staffan Nyström</i>	Namn
<i>Ordboken Skånska dialektord</i>	Dialekter
<i>Spöken, medier och astrala resor. Övernaturliga upplevelser, folktro och alternativa världsåskådningar i våra dagars Sverige</i>	Folkminnen
<i>Svensk-finsk offentlig förvaltningsordlista</i> (nätpublikation)	Minoritetsspråk
Tidskriften <i>Kieliviesti</i> (4 nummer)	Minoritetsspråk
Tidskriften <i>Klarspråk. Bulletin från Språkrådet</i> (4 nummer)	Svensk och allmän språkvård
<i>Tigrinskt lexikon</i> (nätpublikation)	Minoritetsspråk
<i>Vardagsliv under andra världskriget. Minnen från beredskapstiden i Sverige</i>	Folkminnen

Samverkan

Prestationsområdet samverkan innebär såväl samarbete och utbyte med andra myndigheter, institutioner och organisationer som deltagande i nationella och internationella nätverk, referensgrupper, styrelser, konferenser och mässor. Prestationsområdet sammanfaller med regleringsbrevets krav på redovisning under rubriken Organisationsstyrning – samverkan med andra myndigheter och aktörer.

Övergripande mål

Institutet ska ha livaktig samverkan med aktörer som universitet, högskolor, akademier, intresseorganisationer och föreningar inom och utom Sverige liksom med statliga myndigheter och kommuner inom landet.

Bedömning

Myndighetens bedömning är att verksamheten bedrivits i överensstämmelse med prestationsområdets övergripande mål. Institutets samverkan med universitet och högskolor, myndigheter, ideella organisationer och föreningar samt andra delar av det civila samhället bidrar till och resulterar i att institutet kan uppnå målen inom samtliga prestationsområden. Resultatet av samverkan utgör dessutom ett av de viktigaste redskapen för institutets omvärldsbevakning, inte minst den samverkan som sker inom internationella organisationer.

Myndigheten bedömer att samverkan både inom och utom landet kontinuerligt ökar i omfattning och betydelse. Samverkan i projekt, konferenser och utställningar har skapat bättre förutsättningar att nå en bredare målgrupp, samla in material samt sprida information och forskningsrön i större omfattning. Resurskrävande förmedlings- och forskningsprojekt har kunnat genomföras med gemensamma insatser från olika organisationer. Samverkan inom myndighetens samtliga ämnesområden är en av förutsättningarna för utveckling av verksamheten samt för erfarenhetsutbyte och kompetensförsörjning.

Institutets svenska forsknings- och samverkansnätverk omfattar, förutom universitet och högskolor, en rad akademier, myndigheter, kommuner, lokala, regionala och nationella ABM-institutioner (arkiv, bibliotek och museer), statliga myndigheter, statliga och privata företag, intresseorganisationer och föreningar.

Forskningssamverkan

Institutet har ett gott och kontinuerligt samarbete med flera av landets universitet och högskolor. Samarbetet sker i form av undervisning, handledning, medverkan i seminarier, konferenser och mässor. Institutet har deltagit i språkvårds-, forsknings- och dokumentationsprojekt. För flera organisationer och nätverk är institutet representerat i styrelsen.

Följande forskningsprojekt sker i samverkan med andra aktörer:

Atlas Linguarum Europae (ALE) är ett europeiskt forskningssamarbete understött av Unesco. Den europeiska språkatlasen syftar till att genom material från Europas samtliga dialekter undersöka och kartlägga språkliga och kulturella samband i Europa. Under året har den svenska ALE-kommittén omorganiserats. En av institutets medarbetare har deltagit i Editorial Board

Meeting i Riga och bidrog då med ett föredrag om de samiska språken och deras situation i ALE-projektet.

Projektet *Databasharmonisering* genomförs i samverkan med de nordiska språkvårdsorganen. Syftet är att harmonisera de nordiska språkvårdsorganens frågedatabaser för att få en gemensam struktur för uppmärkning av språkfrågor anpassade för att vara användbara både för allmänhet och för forskare. Under 2012 har taxonomier utarbetats. Definitioner av begrepp och engelska termer har också tagits fram.

Det övergripande syftet med projektet *Interaktion och variation i pluricentriska språk* är att dokumentera och jämföra svenskt språkbruk i Finland och Sverige med avseende på pragmatiska, interaktionella och kommunikativa mönster. Därmed kommer programmet kunna bidra till en fullständigare beskrivning av svenskan som ett språk som har mer än ett nationellt centrum. Institutet har, i samverkan med Stockholms universitet och universiteten i Helsingfors och Åbo, utarbetat en programansökan vilken beviljats forskningsmedel av Riksbankens Jubileumsfond under 2013–2020.

Projektet *Judiskt vardagsliv* syftar till att belysa livet i vardag och fest bland i Sverige boende judar. Projektet tar upp aspekter på judiskt liv som tidigare inte undersökts. Kontakter har under året etablerats med bland annat Judiska museet, Judiska församlingen i Göteborg och Judiska studentföreningen i Uppsala. Arbetet med insamling av material och analys har pågått. Två delprojekt har knutits till projektet: *Judiskt liv i Linnéstaden, Göteborg* och *Mat och minnen*. Inom projektet har föredrag hållits och två artiklar samt en bok publicerats.

Projektet *Namnet Stockholm och Stockholms förurbana nammiljö* har föranletts av en kommande publikation om det förurbana Stockholm som förbereds vid Stockholms universitet. Medarbetare på institutet kommer att medverka som artikelförfattare.

Projektet *Naturen för mig* är ett samarbete mellan flera kulturarvsinstitutioner och har till syfte att undersöka människors erfarenheter av och förhållande till naturen. Det knyter an till ett område inom Unescos konvention om det immateriella kulturarvet. Projektet är både ett samlings- och forskningsprojekt och under året har nytt material rörande bland annat fågelskådning, betessläpp, geocaching, naturpedagogik samt naturfotografi samlats in. Det insamlade materialet tillför kunskap om nutidsmänniskans förhållande till naturen och kompletterar ett äldre arkivmaterial på detta tema. Projektet är också med sina många tillämpade metoder ett metodutvecklingsprojekt. Tjugofem forskare, knutna till Institutet för språk och folkminnen, Folklivsarkivet i Lund, Nordiska museet samt universiteten i Lund, Göteborg, Stockholm, Uppsala och Umeå har tagit del av insamlat material och lämnat abstracts till artiklar. Seminarier med inbjudna artikelförfattare har genomförts och redaktionsarbete har utförts kontinuerligt under året. Projektet har delvis finansierats med externa medel genom Riksantikvarieämbetets FoU-medel.

Inom utgivningsprojektet *Pehr Stenbergs levernesbeskrivning* samverkar institutet med Umeå universitet och Stockholms universitet. Projektet syftar till att ge ut en omfattande självbiografi som sträcker sig från 1758 fram till 1807 och som omfattar 5 000 handskrivna sidor. Transkribering av handskriften har färdigställts, granskats och korrekturlästs. Arbetet med ortnamns-, personnamns- och sakregister har påbörjats. Under året har ett tiotal föredrag och presentationer hållits i Sverige och Finland och projektet har presenterats i tidningar, teve och radio. Ett Stenberg-symposium har genomförts i

samverkan mellan Johan Nordlander-sällskapet, Kungliga Skytteanska Samfundet, Personhistoriska samfundet, Institutet för språk och folkminnen, Forskningsarkivet vid Umeå universitetsbibliotek samt ABF Umeåregionen. För hjälp med finansiering av projektet har under 2012 ett 20-tal ansökningar till anslagsgivare, stiftelser och fonder sammanställts och sänts in.

Syftet med projektet *Storordbok för meänkieli* är att i samverkan med Meän Akateemi – Academia Tornedaliensis och Svenska Tornedalingars Riksförbund (STR-T) ge ut en ordbok för meänkieli. Den ska omfatta språket som talas i Malmfälten med Gällivare och Kiruna/Jukkasjärvi samt Tornedalen med Haparanda, Pajala och Övertorneå. Under året har arbetet med insamling av ord fortsatt. En viss koncentration har skett på material från Malmfältetsvarieteterna. Nyinspelningar har gjorts och tonvikten lagts på excerpering av nyare material. Speciella ordseminarier har under året ägt rum i Kiruna, Gällivare och Korpilombolo.

Projektet *Tingsplatsindicerande namn* är ett avhandlingsarbete vid Linnéuniversitetet som utifrån ett språkvetenskapligt perspektiv närmar sig frågor kring centralitet i landskapet under medeltiden och tidigare. Arbetet har under året bedrivits enligt plan, bland annat med fältarbete och framställande av kartor. Förutom att skapa ny kunskap har forskningen bidragit till kunskapsspridning och institutionell samverkan genom föredrag och konferenser. Projektet bidrar till att stärka institutets forskningsprofil och dess ställning i forskningsfronten.

Under året har projektet *Utveckling för automatisk registrering av nyord* pågått. Ett pilotprojekt har genomförts med interna FoU-medel och ett treårigt externfinansierat forskningsprojekt har tillsammans med Språkbanken och Lexikaliska institutet på Institutionen för svenska språket vid Göteborgs universitet planerats. Syftet är att bygga upp en infrastruktur och ta fram metoder för att följa det svenska ordförrådets utveckling genom att söka i stora textmängder. Att utveckla metoder och verktyg som underlättar arbetet med att hitta nyheter i språket är till gagn såväl för myndighetens nyordsverksamhet som för lexikografiskt arbete i allmänhet.

Årets fester och livets högtider är ett projekt med syfte att undersöka hur människor förhåller sig till fester och högtider under en föränderlig tid. Projektet sker i samverkan med en rad universitetsinstitutioner, arkiv och forskare. Under året har en rad delprojekt genomförts. Insamling och forskning har bedrivits om studenttraditio-

ner, bröllopstraditioner, begravningar, minnesmärken samt nordiska luciatriaditioner. Föredrag har presenterats vid en internationell konferens. Artiklar har publicerats inom projektet.

Övrig samverkan

Det nordiska samarbetet ligger på en hög nivå liksom kontakterna med Europa och övriga världen. Institutet ingår i internationella nätverk och arbetar med universitet, högskolor, systerorganisationer och forskarnätverk samt inom olika FN-organ.

Institutet ingår i samarbete med Uppsala universitet i forskningsprojektet SLICE (Standard Language Ideology in Contemporary Europe). Institutet samarbetar även med det nordiska forskningsprojektet N'CLAV (Nordic Collaboration on Language Variation).

På folkminnesområdet finns ett internationellt samarbete inom the International Society for Contemporary Legend Research (ISCLR), där forskare över hela världen studerar samtidsägnen. Institutet samverkar också i The Ritual Year Group inom SIEF – the International Society for Ethnology and Folklore – samt ingår i styrelse och redaktionsgrupp. Samarbete sker även med International Society for Folk Narrative Research (ISFNR) och med institutioner som School of Scottish Studies, Edinburgh, National Folklore Collection, Dublin, Svenska Litteratursällskapet i Finland, Åbo akademi och Estonian Literary Museum.

Institutet ingår i det svenska musikarkivnätverket och ett regionalt nätverk i ett samarbete för ett folkmusikarkiv i Västra Götaland med aktörer från föreningsliv, region, kommuner och studieförbund.

På namnområdet finns den Nordiska samarbetskommittén för namnforskning (NORNA). Institutet ingår i den verkställande kommittén, utvecklar och underhåller webbsidorna, namnforskarregistret, ansvarar för NORNA-förlaget samt sköter uppdraget som kassör och koordinator i NORNA:s personnamnsterminologi-grupp.

Vidare finns på namnområdet The International Council of Onomastic Sciences (ICOS), som är en samsamarbetsorganisation för namnforskare i världen. ICOS säte är placerat vid institutet i Uppsala, och institutet är representerat i organisationens Bibliography Group, som främst arbetar med upprättandet av en datoriserad onomastisk bibliografi, Editorial Board samt Terminology Group. Institutet samarbetar med

en rad schweiziska forskare för utgivningen av ONOMA 2013. Dessutom sker forsknings-samverkan också med universitetsinstitutioner på Färöarna, Shetland och Orkneyöarna.

Institutet medverkar i FN-organisationen United Nations Group of Experts on Geographical Names (UNGEGN). Arbetet består i att standardisera geografiska namn i världen.

Inom språkvårdsområdet deltar institutet i den europeiska samsamarbetsorganisationen European Federation of National Institutes of Languages (EFNIL), som utgör ett forum för språkbruk, språkvård och språkpolitik inom EU. Institutet samverkar också med Forum för nationella minoriteter (NAMIS).

Institutet deltar i ELDIA-projektet (European Language Diversity for All). ELDIA är ett tvärvetenskapligt projekt som arbetar med flerspråkighetsfrågor inom områdena för tillämpad språkvetenskap, sociolingvistik, juridik och samhällsvetenskap med företrädare och experter från åtta universitet i sex europeiska länder.

Institutets generaldirektör representerar Sverige i styrelsen för Nordens Hus i Reykjavik som är en kulturinstitution under Nordiska ministerrådet. Vidare medverkar Språkrådet i Nätverket för språknämnderna i Norden, som ingår i verksamheten samordnad av Nordiska språkkordinationen, en funktion inom Nordiska ministerrådet. Bland annat innebär det arrangemang och medverkan i en årlig språkkonferens, medverkan i den gemensamma nordiska årsskriften Språk i Norden och deltagande i olika projekt.

Institutet arrangerade under året det allra första nätverksmötet för nordiska språkvårdare och lexikografer i teckenspråk. Under seminariet bildades ett nätverk, en blogg upprättades och arbetsgrupper formerades, vars uppgifter är att formulera projektansökningar som rör de nordiska teckenspråken.

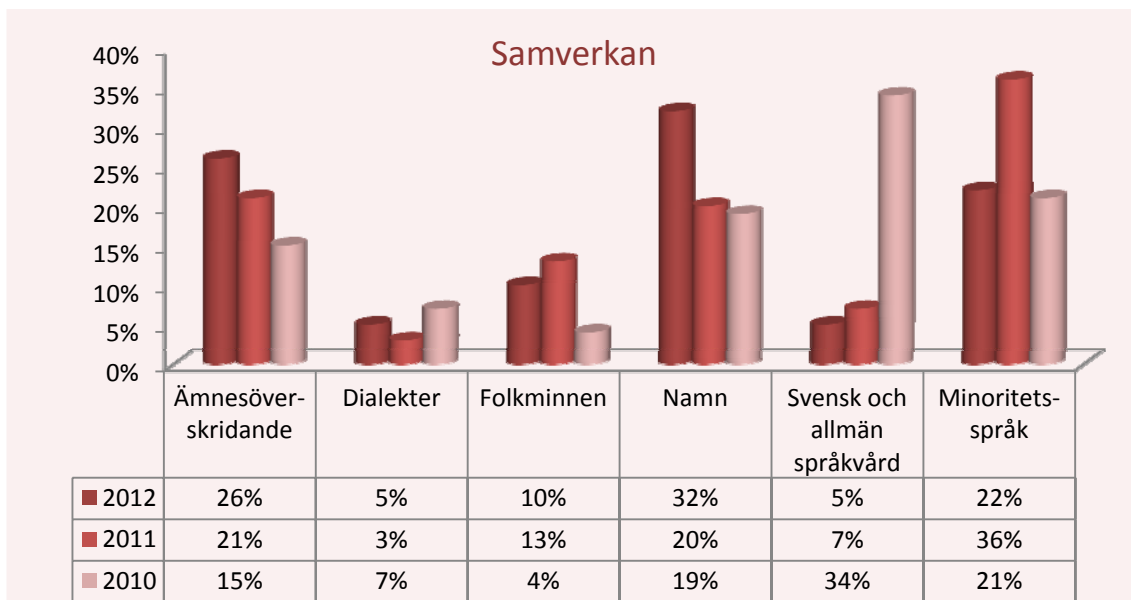
Ett stort samverkansprojekt är arbetet med Unescos konvention om tryggheten av det immateriella kulturarvet. Institutet har samarbete med en rad organisationer och aktörer över hela landet. Projektet finns presenterat i inledningsavsnittet under Särskilda uppdrag.

På det internationella planet har institutet under året fördjupat sina kunskaper i Unescos verksamhet och kulturarvskonventioner, bland annat genom att ingå i den svenska delegationen under det fjärde mötet i General Assembly, vid ett arbetsgruppsmöte omkring kulturarvens omfatt-

ning och utbredning samt vid det sjunde kommittémötet på Unescos högkvarter i Paris.

Institutet ingår också som ledamot i den svenska kommittén för Unescos världsminnesprogram, Memory of the World.

Figur 6. Arbetstidsfördelning av samverkan per ämnesområde. Svenskt teckenspråk flyttades från svensk och allmän språkvård till minoritetsspråk fr.o.m. 2011. Tidsåtgången för institutets andel av samverkansprojekt inom forskningen redovisas under Forskning, utveckling och vetenskaplig bearbetning.

Källa: Palasso egenrapportering

Redovisning av kompetensförsörjningen

Arbetet med kompetensförsörjning inom institutet innebär att säkerställa att relevant kompetens finns för att fullgöra uppdraget och uppnå målen för verksamheten. Detta gäller på såväl kort som lång sikt. Det innebär att strategiskt och målmedvetet arbeta med att attrahera och rekrytera nya medarbetare, utveckla och behålla medarbetare samt att avveckla medarbetarskapet vid pensionering eller då anställningen av andra skäl avslutas.

Inom institutet finns en medvetenhet om vikten av att attrahera och behålla kompetenta medarbetare och varje nyrekrytering föregås av en noggrann analys, vilket även innebär framförhållning i myndighetens budgetarbete. Under året har fem rekryteringar genomförts.

Medelåldern på institutets medarbetare är 50,5 år och inom en femårsperiod kommer 21 procent av dem att gå i pension. Det föranleder, i kombination med att myndigheten har en betydande andel specialistkompetens, där 27 procent är disputerade, ett aktivt arbete med kompetensöverföring för att säkerställa institutets kompetens de närmaste åren.

Institutet strävar efter att öka den etniska och kulturella mångfalden samt en jämn könsfördelning. Bland institutets anställda finns sju modersmål representerade: svenska, svenskt teckenspråk, finska, meänkieli, norska, romska och samiska. Fördelning bland medarbetarna är 66 procent kvinnor och 34 procent män och

inom chefsgruppen är andelen män 55 procent och andelen kvinnor 45 procent.

Institutets målsättning är att utveckla kompetensen hos medarbetarna och därmed stärka förmågan att uppnå verksamhetsmålen. För att möta förändringar i verksamheten och tillgodose framtidens kompetens- och personalförsörjning görs kontinuerlig översyn av kompetensbehovet. Detta innebär arbete med kompetensinventering inför framtagande av myndighetsgemensam utbildningsplan samt årliga utvecklingssamtal. Institutet uppmuntrar till vidareutbildning av befintlig personal för att säkerställa värdefull kompetens.

I september anordnades personaldagar i Uppsala med fokus på kompetensutveckling och grupputveckling. I stort sett samtliga medarbetare deltog.

Den centrala arbetsmiljökommittén har under årets arbetsmiljödagar utbildats i systematiskt arbetsmiljöarbete.

Att institutets medarbetare har god hälsa och hög närvaro och därmed god förmåga att utföra sina uppgifter är av avgörande betydelse för institutets förmåga att uppnå målen. Sjukfrånvaron följs upp på individnivå. Institutet har regelbundna arbetsmiljökommittémöten samt genomför en årlig arbetsmiljöredovisning.

Redovisning av anslag 7:1 anslagsposter 6 och 16. Åtgärder för nationella minoriteter

Institutet för språk och folkminnen ska, i enlighet med mål och återrapporteringskrav i regleringsbrevet för 2012, i en särskild rapport till Länsstyrelsen i Stockholms län redovisa hur medlen från anslag 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* har använts för att bedriva språkvårdande verksamhet för de nationella minoritetsspråken samt revitaliseringsinsatser i enlighet med förordningen (2010:21) om statsbidrag för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken. Institutet ska också redovisa hur vi arbetat med att sprida kunskap och goda exempel på språkvårdande insatser och revitaliseringsinsatser för romska bland romer.

Här följer institutets redovisning av användningen av medlen på de två anslagsposter myndigheten disponerar på anslaget.

Språkvård för nationella minoritetsspråk (ap. 6)

Anslagsposten har använts för att bygga upp, bedriva och utveckla en språkvårdande verksamhet för de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska. Medlen har under 2012 till övervägande del använts till språkvårdande insatser för romska samt i mindre grad för meänkieli, finska och jiddisch.

Tabell 1. Utfall per språk	Belopp kr
Språk	
Finska	166 329
Jiddisch	71 072
Meänkieli	247 950
Romska	505 944
- varav särskilt återrapporteringskrav	100 000
Övrigt	8 705
Summa	1 000 000

Källa: ekonomisystemet Agresso.

Finska

För att utveckla den finska språkvården har medel från anslagsposten använts till att genomföra ett språkvårdseminarium, till inköp av språkvårdenskaplig litteratur, tidningar och tidskrifter, till del av lönekostnaden för en språkvårdare samt till att bekosta möten med de

referensgrupper som tillsatts för ändamålet och redaktionskommittén för tidskriften *Kieliviesti*.

Jiddisch

För att kartlägga möjligheterna för att bedriva språkvård och förbereda uppbyggnaden av språkvårdande verksamhet för jiddisch har medel använts till en undersökning av behovet av språkvårdande insatser för jiddisch. Medel från anslagsposten har även använts till att bekosta möten i institutets referensgrupp för jiddisch.

Meänkieli

För att bygga upp och utveckla språkvården inom meänkieli har medel från anslagsposten använts till att bekosta lön för en medarbetare i ett samverkansprojekt med Svenska Tornedalingars Riksförbund (STR-T) och Meän Aka-teemi (MA) kring utarbetandet av en storordbok i meänkieli. Medel har även använts för att bekosta en extern redaktör för meänkieli i institutets finsk- och meänkielispråkiga tidskrift *Kieliviesti*, till inköp av språkvårdenskaplig litteratur inom meänkieli samt till samrådsmöten med STR-T.

Romska

För att bedriva och utveckla den språkvårdande verksamheten inom romska (*romani chib*) har medel från anslagsposten använts till del av lönekostnaderna för två språkvårdare, ett språkvårdseminarium i romska, konferensavgifter, översättningar, inköp av språkvårdenskaplig litteratur inom romska samt till möten i institutets referensgrupp för romska.

Arbetet med språkvård och revitalisering av romska

För att uppfylla regleringsbrevets krav på redovisning av hur institutet arbetat med att sprida kunskap och goda exempel på språkvårdande insatser och revitaliseringsinsatser för *romani chib* bland romer har medel från anslagsposten använts till en studie om institutets arbete med romsk språkvård under åren 2007–2012. Studien genomfördes av Christina Rodell Olgaç, lektor i pedagogik på Södertörns högskola, i syfte att undersöka hur institutets avdelning

Språkrådet arbetat med att sprida kunskap och goda exempel inom området bland romer.

Studien visar att utgångsläget för att bygga upp en språkvårdande verksamhet i romska har varit, och delvis fortfarande är, mycket sammansatt med enorma behov inom minoriteten och stora förväntningar om vad som ska åstadkommas. Språket romska består av många olika varieteter, varav ett flertal finns representerade i Sverige. Texter på romska saknas på de flesta områden eller förekommer i liten utsträckning, eftersom det främst varit genom muntlig litteratur som kunskap om minoritetens språk, historia, kultur och traditioner först vidare till nästa generation. Det finns fortfarande knappast någon språkforskning om romska idag i Sverige och forskningsfältet Romani Studies är mycket begränsat med kanske en handfull forskare verksamma inom skilda discipliner. Vidare är den formella utbildningsnivån i allmänhet inom minoriteten låg, även om det självfallet finns undantag och tendenser till förändring pågår.

Språkrådets verksamhet har främst bedrivits av institutets två språkvårdare i romska som arbetat med att bygga upp och utveckla språkvården. I verksamheten har under åren ingått att arbeta med en romsk minigrammatik, en romsk skolgrammatik, romska temaordlistor, regelbundna möten i referensgruppen, årliga språkvårdskonferenser samt att svara på språkfrågor från allmänheten. Det är fortfarande huvudsakligen icke-romer som hör av sig men det finns en tydlig tendens mot att fler romer börjar vända sig till Språkrådet med språkfrågor. Arbetet som bedrivs handlar inte bara om språk utan också om kultur, samhörighet och sociala aspekter.

Ett antal revitaliseringsprojekt inom romska har genomförts under de tre år som institutet hittills fördelat statsbidrag för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken. Några av dem löper över årsskiftet och pågår fortfarande.

Det övergripande syftet med projekten som lyfts fram i såväl ansökningshandlingar och redovisningar samt i de intervjuer som Rodell Olgaç genomfört, har varit att genom språklig och kulturell revitalisering stärka deltagarnas identitet och stolthet över sin bakgrund. Flera projekt har direkt eller indirekt också varit inriktade på att öka kunskapen om andra varieteter och om andra romska grupper än den egna. De större varieteter som funnits representerade i projekten utgörs av arli, kaale, kelderash, lovara och resanderomani. Benämning av varieteterna och stavning av dessa varierar mellan de olika projekten. I många av aktiviteterna har genera-

tionsöverskridande verksamhet varit den självklara formen i enlighet med romsk värdegrund, romanipe. I verksamheterna finns också vuxna deltagare som har varit tvungna att dölja sin bakgrund som rom och som först nu vågar tala om den mer öppet och börja (åter)erövra språket. Vidare uttrycks genom projekten en vilja att uppmuntra fortsatt skolgång och utbildning bland romska barn och ungdomar.

Delar av Rodell Olgaçs rapport planerar institutet att använda som en samling goda exempel i det fortsatta arbetet med att inspirera och informera språkanvändarna om hur de själva kan arbeta med revitalisering, till exempel med stöd av det statsbidrag för ändamålet som institutet fördelar.

Övrigt

En mindre del av medlen från anslagsposten har använts till översättningar till samiska samt till ett nyinrättat minoritetsspråkpris. Priset tilldelas en person eller organisation som gjort betydelsefulla insatser för minoritetsspråken i Sverige. Det kan till exempel vara språkpolitiskt arbete, tolkning och översättning eller pedagogiskt arbete. Minoritetsspråkpriset delades ut för första gången 2012 och gick till Kaisa Syrjänen Schaal, som under lång tid har arbetat med minoritetsspråksfrågor inom olika organisationer. Priset överlämnades av kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth vid Språkrådsdagen den 3 maj.

Revitalisering av nationella minoritetsspråk (ap. 16)

Genomförda och redovisade projekt

De flesta av revitaliseringsprojekten som beviljades bidrag 2010 och 2011, samt fem projekt som fått bidrag under 2012, har slutredovisats. Projekten har genomförts i form av språkläger, språkbud eller språklubbbar, där lekar och spel har utgjort ett inslag i språkinläringen, liksom sångstunder, filmer, utflykter, gemensamma måltider och fester. Även traditionell klassundervisning har använts, i kombination med individuella distansstudier.

I några aktiviteter har man arbetat med särskilda teman, till exempel att sätta upp en tältkåta, kalvmärkning, fiska, skära skohö, röka kött eller fisk och göra glödkaka, att leka med material från naturen och ge barnen kunskap om kulturlandskap. Man har även anordnat större eller mindre barnfester för alla åldrar. I flera projekt har språk, teater och musik kombinerats på olika sätt.

Det är stor brist på barn- och ungdomslitteratur på de nationella minoritetsspråken. Därför har flera romska föreningar och en samisk ägnat sig åt att producera böcker som kan användas i undervisningen. Kulturgruppen för resandefolket har fortsatt med revitaliseringsarbetet av sitt språk och presenterat en språklig utvidgning med olika aktiviteter. Meän Akateemi – Akademia Tornedaliensis fortsätter med sitt ortnamnsprojekt som engagerar även skolungdomar.

Det främsta syftet med projekten har varit att stärka kunskaperna i de nationella minoritetsspråken, att lära barn, ungdomar och vuxna att tala, läsa och skriva och att utöka sitt ordförråd. I vissa projekt har ett av målen varit att bryta ”språkspärren”. Ett annat syfte har varit att deltagarna ska få uppleva en gemensam enspråkig språkmiljö där minoriteterna kan använda och utveckla sina språkkunskaper. Kontaktskapande har varit ett delsyfte i många projekt.

Avsikten med projekten har ytterst varit att hindra språkdöden och på sikt vända utvecklingen och lära den vuxna generationen vikten av att överföra språket till barn och ungdomar. Hållbarhet är någonting som många projektarrangörer strävar efter. De vill att barnen talar språket och för det vidare till nästa generation. Många projekt har strävat efter generationsöver-skridande effekter.

Antalet deltagare i revitaliseringsprojekten har oftast varierat mellan 12 och 60, men även lägre och högre antal förekommer. Deltagarna har huvudsakligen varit barn eller ungdomar.

Som helhet har deltagarna i och arrangörerna av revitaliseringsprojekten varit mycket nöjda och uppskattat de nya kunskaper de fått. Många önskar en fortsättning på projekten och uppskattningen uttrycks på många olika sätt. Framför allt är deltagarna glada över att kunskaperna och användningen av språken har ökat. Kunskapen om vad revitalisering av ett språk innebär har fördjupats, och deltagarna har varit mycket motiverade.

Barnen har fått lustfylld språkträning på ett lättisamt sätt och samtidigt har deras minoritetsidentitet förstärkts. Inläringen har skett på ett tryggt och glädjefyllt sätt. Ofta har språkinläringen kombinerats med musik. I några projekt har praktiska kunskaper och språkinlärandet kombinerats, vilket gjort att språkinläringen gått nästan av sig själv.

Projektarrangörerna har överlag fått en mycket positiv respons av föräldrarna. Många vuxna som inte kan sitt minoritetsspråk har intresserat sig för det. Projekten har erbjudit minoritetsspråkstalare möjlighet att knyta nya kontakter och därmed har gruppen fått starkare sammanhållning.

Några revitaliseringsprojekt redovisar även brister, till exempel avsaknad av utbildad personal och brist på kontinuitet. Man har inte tagit tillräcklig hänsyn till att det krävs repetition, tid och kontinuitet för att lära sig språket.

En del av revitaliseringsprojekt har uppmärksamats i medierna, presenterats vid konferenser, bokmässor eller utställningar och fotograferats flitigt.

Statsbidraget 2012

Institutet har under 2012 fördelat bidrag till 33 olika revitaliseringsprojekt. Medlen från anslagsposten har använts till att finansiera bidrag till revitaliseringsprojekt i enlighet med förordningen (2010:21) om statsbidrag för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken. Av anslagsposten har 3 500 tkr (89,7 procent) använts till projektbidrag och 400 tkr (10,3 procent) till institutets omkostnader, i enlighet med regleringsbrevet för anslaget.

Vid fördelningen av bidragen har språkprojekt som riktas till barn och ungdomar samt läsfrämjande projekt prioriterats särskilt. Dessutom har projekt med inriktning på språket som kulturbärare och språköverföring mellan generationer främjats. Samtliga nationella minoritetsspråk, finska, jiddisch, meänkieli, romska och samiska, finns representerade bland dem som beviljats bidrag.

År 2012 fick institutet 80 ansökningar från behöriga sökande. Från den romska gruppen handlade många av ansökningarna 2012 om produktion av läroböcker i romska, något som tidigare år beviljats bidrag. Under 2012 har dock Skolverket ett anslag för produktion av läroböcker. De romska organisationer som sökt revitaliseringsbidrag för läromedelsproduktion uppmånades därför att vända sig dit. Antalet romska projekt som beviljades revitaliseringsbidrag från institutet är därför relativt få.

Hur statsbidraget fördelats mellan språken och över åren redovisas i tabell 2–4.

Tabell 2. Statsbidrag 2012 för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken

	Antal behöriga ansökningar	Antal beviljade ansökningar	Beviljad summa (tkr)	Andel av total bidragssumma
Finska	30	10	627	18 %
Jiddisch	5	3	515	15 %
Meänkieli	8	5	799	23 %
Romska	15	4	538	15 %
Samiska	19	10	971	28 %
Flera språk	3	1	50	1 %
Totalt	80	33	3 500	100 %

Tabell 3. Statsbidrag 2011 för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken

	Antal behöriga ansökningar	Antal beviljade ansökningar	Beviljad summa (tkr)	Andel av total bidragssumma
Finska	57	17	832	24 %
Jiddisch	10	5	641	18 %
Meänkieli	9	4	504	14 %
Romska	19	8	557	16 %
Samiska	24	10	966	28 %
Flera språk	3	0	0	0 %
Totalt	122	44	3 500	100 %

Tabell 4. Statsbidrag 2010 för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken

	Antal behöriga ansökningar	Antal beviljade ansökningar	Beviljad summa (tkr)	Andel av total bidragssumma
Finska	43	11	811	24 %
Jiddisch	3	2	171	5 %
Meänkieli	10	3	572	17 %
Romska	10	6	542	16 %
Samiska	29	10	1 182	35 %
Flera språk	5	1	122	3 %
Totalt	100	33	3 400	100 %

I tabell 5 nedan redovisas samtliga projekt som har beviljats bidrag under 2012.

Tabell 5. Beviljade projektbidrag 2012 för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken

Bidragsmottagare	Belopp i kr
Finska	
Borås Finska Förening	24 000
Sverigefinska Ungdomsförbundet	120 000
Pajala Finska förening	40 000
Ruotsinsuomalaisten Keskusliitto	55 000
Sverigefinska Riksförbundet	63 000
Södertälje Finska Pingstförsamling	124 000
Hallstahammars församling	9 000
Bergsjöns Finska Förening	50 000
Åkersbergan Suomi Seura	94 000
Finska klubben i Umeå	48 000
Totalt finska (18 %)	627 000
Jiddisch	
Judiska församlingen i Göteborg	110 000
Ungdomsrörelsen Bnei Akiva	125 000
Sveriges Jiddischförbund	280 000
Totalt jiddisch (15 %)	515 000
Meänkieli	
Meän Akateemi/Academia Tornedaliensis	365 000
Studieförbundet Vuxenskolan Norrbotten/Pajala	242 000
Vasikkavuoma Utveckling ek. för.	20 000
Kurravaara Ortnamnsförening	100 000
Kvenlandsförbundet/Kveenimaayhistys	72 000
Totalt meänkieli (23 %)	799 000
Romska	
Kale Jaka	124 000
Malmö Romska Idécenter	179 000
Kulturgruppen för resandefolket – Göteborgsregionen	184 000
Hjälp Romer	51 000
Totalt romska (15 %)	538 000
Samiska	
Talma Sameby	30 000
Jämsmässholmens Byalag	124 000
Duoddaras	34 500
Stiftelsen Gaaltije	304 000
Kiruna Sameförening	124 000
Vualtjere Duodji	56 500
Rans Sameby	50 000
Laevas Sameby	98 000

Svaipa Sameby	50 000
Ammarnäs Sameförening	100 000
Totalt samiska (28 %)	971 000
Flera språk	
Kuttainen Isosaari Förening	50 000
Totalt flera minoritetsspråk (1 %)	50 000
Summa beviljade statsbidrag	3 500 000 kr

Källa: Gd-beslut nr 16-43/2012, 50-52/2012

Återbetalda projektmedel

Föreningen Gaaltije – sydsamiskt kulturcentrum, beviljades 2012 ett bidrag på 304 000 kronor till projektet Jååktan-jirreden, men beslutade avstå från att genomföra projektet eftersom föreningen inte erhöll bidrag från övriga tilltänkta finansiärer. Föreningen har därför betalat tillbaka hela beloppet till institutet.

Dessutom har några få föreningar inte utnyttjat hela bidragsbeloppet och de har i samband med slutredovisningen betalat tillbaka det utnyttjade beloppet.

Ändamål för beviljade projektbidrag 2012

Finska

Borås Finska Förening för projektet *Barntema*. Bidraget är avsett till kostnader för ett barnprojekt.

Sverigefinska Ungdomsförbundet för projektet *Ett språkpaket*. Bidraget är avsett till kostnader för ett språkpaket för blivande och nyblivna föräldrar.

Pajala Finska Förening för projektet *Hur kan mitt barn bli tvåspråkigt*. Bidraget är avsett till kostnader för anordnande av studiecirkel för finsk- och meänkielitalande småbarnsföräldrar och mor- och farföräldrar.

Ruotsinsuomalaisten Keskusliitto för projektet *Lukemista lapsille (Ruotsinsuomalaisten lasten lukukuu), Sarjakuvakerronta*. Bidraget är avsett till kostnader för att stärka barns läsinträsse genom att tillhandahålla finskspråkig barnlitteratur.

Sverigefinska Riksförbundet för projektet *Mukulatfest – en sverigefinsk barnfestival och workshopturné*. Bidraget är avsett till kostnader för anordnande av en barnfestival.

Södertälje Finska Pingstförsamling för projektet *Pieni karhu. Stärk finska språket och det finska kulturarvet*. Bidraget är avsett till kostnader för aktiviteter som stärker finskan hos finska och finskromska mammor och barn.

Hallstahammars församling för projektet *Suomea seurakunnassa – minileiri*. Bidraget är avsett till kostnader för anordnande av ett miniläger för barn och deras föräldrar.

Bergsjöns Finska Förening för projektet *Sång och lek på finska*. Bidraget är avsett till kostnader för musikaktiviteter på finska för barn.

Åkersbergan Suomi Seura för projektet *Taidekeli/Språkkonst*. Bidraget är avsett till kostnader för anordnande av generationsöverskridande aktiviteter med hjälp av konst, drama och musik.

Finska klubben i Umeå för projektet *Virtuellt filmskapande*. Bidraget är avsett till kostnader för återupplivande av finska med hjälp av virtuellt filmskapande med barn i alla åldrar.

Jiddisch

Judiska församlingen i Göteborg för projektet *Med jiddisch i bagaget*. Bidraget är avsett till kostnader för att anordna tre heldagsträffar för att aktivera passiva jiddischkunskaer och stimulera kunskapsöverföring mellan generationer.

Ungdomsrörelsen Bnei Akiva för projektet *Sommarläger – Våra Jiddischrötter*. Bidraget är avsett till kostnader för anordnande av ett kulturläger.

Sveriges Jiddischförbund för projektet *Vayter – att överföra jiddisch till framtida generationer*. Bidraget är avsett till kostnader för anordnande av språkbud samt skriv- och dramaundervisning.

Meänkieli

Meän Akateemi/Academia Tornedaliensis för projektet *Bebyggelsenamn, naturnamn och orddomäner i meänkieliområdet – samverkan mellan generationerna, fas III (år 3)*. Bidraget är avsett till löne- och administrationskostnader.

Studieförbundet Vuxenskolan Norrbotten/Pajala för projektet *Kielipesä Kangosessa*. Bidraget är avsett till kostnader för anordnande av ett språkbo för att höja meänkielis status och att ge barn och unga möjlighet att utveckla sin tvåspråkighet.

Vasikkavuoma Utveckling ekonomiska förening för projektet *Meänfestival – Poetry slam på meänkieli*. Bidraget är avsett till kostnader för anordnande av en poetry slam-tävling på meänkieli vid Meänfestivaali.

Kurravaara Ortnamnsförening för projektet *Ortnamn på meänkieli i Kurravaaraområdet*. Bidraget är avsett till kostnader för dokumentering av ortnamn på meänkieli i Kurravaaraområdet.

Kvenlandsförbundet/Kveenimaayhistys för projektet *Språkläger för ungdomar – Laske irti – Släpp loss*. Bidraget är avsett till kostnader för anordnandet av ett sommarläger för att uppmuntra och stärka meänkieli bland ungdomar.

Romska

Kale Jaka för projektet *Den romska länken*. Bidraget är avsett till lönekostnader för att stärka romska barns språkkunskaper i romska.

Malmö Romska Idécenter för projektet *Läxstöd för barn – och föräldrar*. Bidraget är avsett till kostnader för ett projekt som erbjuder läxhjälp och utbildning i datorkunskap.

Kulturgruppen för resandefolket – Göteborgsregionen för projektet *Redskap för revitalisering*. Bidraget är avsett till kostnader för översättning av litteratur.

Hjälp Romer för projektet *Unga Romer i Väsby*. Bidraget är avsett till kostnader för anordnande av läxhjälp och fritidsaktiviteter.

Samiska

Talma sameby för projektet *Buolvvas bulvii*. Bidraget är avsett till kostnader för överföring

av språk och kultur mellan generationer i samband med sommarviste.

Jänsmässholmens Byalag för projektet *Giebeliesie i Jänsmässholmen*. Bidraget är avsett till kostnader för ett sydsamiskt språkbad.

Duoddaras för projektet *Giella ja árbevierr*. Bidraget är avsett till kostnader för en språkcirkel i samiska utifrån traditionell kunskap.

Stiftelsen Gaaltije för projektet *Jååktan-jirredén*. Bidraget är avsett till kostnader för kunskapsöverföring mellan generationer och bevarandet av traditionella kunskaper bland samiska barn och unga vuxna. Föreningen har efter bidragsbeslutet meddelat att de ej kommer att genomföra projektet.

Kiruna Sameförening för projektet *Ovdas*. Bidraget är avsett till kostnader för arbete med språkinläring riktad till hela familjer.

Vualtjere Duodji för projektet *Samisk Ortnamnsforskning*. Bidraget är avsett till kostnader för bearbetning av samiska ortnamn.

Rans Sameby för projektet *Samiskt språk- och kulturbad i Ältsvattnet*. Bidraget är avsett till kostnader för anordnande av ett språk- och kulturbad.

Laevas Sameby för projektet *Samiskt språkbad för barn och unga i Laevas sameby 2012*. Bidraget är avsett till kostnader för anordnande av ett språkbad.

Svaipa Sameby för projektet *Språkbad vid kalvmärkningshagen*. Bidraget är avsett till kostnader för anordnande av ett språkbad.

Ammarnäs Sameförening för projektet *Viessuomeguohpar bijrra – Om verksamma liv*. Bidraget är avsett till lönekostnader för att stärka och bevara umesamiskan.

Flera minoritetsspråk

Kuttainen Isosaari Förening för projektet *Sommarläger på Isosaari*. Bidraget är avsett till kostnader för ett sommarläger för att stärka och utveckla finska och meänkieli bland barn och ungdomar.

Finansiell redovisning

Resultaträkning

(tkr)	Not	2012	2011
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	55 884	54 711
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	3 182	3 632
Intäkter av bidrag	3	5 235	4 814
Finansiella intäkter	4	38	57
Summa		64 338	63 214
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-48 453	-45 297
Kostnader för lokaler		-7 656	-7 155
Övriga driftkostnader	6	-6 934	-9 721
Finansiella kostnader	7	-63	-64
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 232	-977
Summa		-64 338	-63 214
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		3 311	3 485
Lämnade bidrag	27, 29	-3 311	-3 485
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

(tkr)	Not	2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	8	2 027	1 678
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	9	108	214
Summa		2 135	1 892
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	396	467
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	1 885	1 494
Summa		2 280	1 962
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	12	793	1 341
Summa		793	1 341
Fordringar			
Kundfordringar		180	212
Fordringar hos andra myndigheter	13	645	947
Övriga fordringar		0	3
Summa		824	1 163
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	14	1 802	1 724
Övriga upplupna intäkter	15	572	274
Summa		2 374	1 998
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	16	500	503
Summa		500	503
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		3 159	3 346
Summa		3 159	3 346
SUMMA TILLGÅNGAR		12 067	12 204

Balansräkning

(tkr)	Not	2012-12-31	2011-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	17	25	25
Summa		25	25
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	18	167	452
Övriga avsättningar	19	113	46
Summa		280	498
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	20	4 294	3 778
Skulder till andra myndigheter	21	1 424	1 457
Leverantörsskulder		707	1 924
Övriga skulder	22	725	765
Summa		7 150	7 924
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	23	3 566	3 243
Oförbrukade bidrag	24	1 045	515
Summa		4 612	3 758
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		12 067	12 204
Ansvarsförbindelser			
Övriga ansvarsförbindelser	25	37	0
Summa		37	0

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
Uo 1 7:1 Ramanslag							
Åtgärder för nationella minoriteter							
ap.6 Språkvård för nationella minoritetsspråk	26	0	1 000		1 000	-1 000	0
ap.16 Revitalisering av nationella minoritetsspråk	27	16	3 900	-16	3 900	-3 561	339
Uo 17 1:4 Ramanslag							
Forsknings och utvecklingsinsatser inom kulturområdet							
ap.11 Institutet för språk och folkminnen	28	15	1 167		1 182	-1 147	35
Uo 17 3:4 Ramanslag							
Institutet för språk och folkminnen							
ap.1 Institutet för språk och folkminnen	29	1 101	53 379		54 480	-53 981	499
Summa		1 132	59 446	-16	60 562	-59 689	873

Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2012	2011	2010	2009	2008
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	6 000	5 000	4 000	5 000	5 000
Utnyttjad	4 294	3 778	3 522	3 426	2 317
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	4 617	4 617	4 617	3 387	3 387
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	37	57	15	35	248
Räntekostnader	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	4 000	4 000	4 000	0	2 800
Avgiftsintäkter	3 182	3 632	4 088	4 309	5 655
Anslagskredit anslag Uo 17 3:4 ap. 1					
Beviljad	1 601	1 586	1 540	1 385	1 361
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslagskredit anslag Uo 17 1:4 ap. 11					
Beviljad	35	35	35	34	33
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande					
Anslag Uo 1 7:1 ap.6	0	0	0	1	1
Anslag Uo 1 7:1 ap.16	339	16	0	0	0
Anslag Uo 17 1:4 ap.11	35	15	30	37	31
Anslag Uo 17 3:4 ap.1	499	1 101	733	359	1 437
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	80	77	79	78	78
Medelantalet anställda (st)	93	91	92	95	93
Driftkostnad per årsarbetskraft	788	807	769	731	729
Kapitalförändring*					
Årets	0	0	0	0	103
Balanserad	0	0	0	0	-3 227

* Fr.o.m. år 2009 avräknas anslag kostnadsmässigt och därför blir årets kapitalförändring +/- 0.

Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring FBF samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF tillämpar myndigheten brytdagen den 4 januari. Brytdagen föregående år var den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr.o.m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2011, 1 471 tkr, har år 2012 minskat med 495 tkr.

Ändrade redovisningsprinciper gällande anläggningar

Gränsen för mindre värde gällande anläggningstillgångar har 2012 höjts från 10 tkr till 22 tkr. Anskaffningsvärde exklusive mervärdesskatt ska understiga ett halvt prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas förbättringsutgift på annans fastighet, egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst ett halvt prisbasbelopp, 22 tkr år 2012, och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år.

Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Förbättringsutgifter på annans fastighet
	Egenutvecklade dataprogram
	Maskiner och tekniska anläggningar
	Licenser och rättigheter
	Övriga kontorsmaskiner
10 år	Inredningsinventarier

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda.

Övriga omsättningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärdet enligt lägsta värdets princip.

Varulager

Publikationer av vetenskaplig karaktär som har en upplaga på mindre än 1 000 exemplar har exkluderats i varulagret, eftersom de inte bedöms ha något ekonomiskt värde.

Myndighetens boklager av Lexin-lexikon innehas av Exacta Distributionscenter, f.d. Distributionscenter i Hallstavik AB. Boklagret har värderats enligt lägsta värdets princip. Skrifter publicerade före 2008 har åsatts värdet noll kronor. Beräkningen av boklagrets värde har gjorts per sista december på grundval av kommissionärens inventering och myndighetens egen inventering.

- skrifter publicerade år 2008 har åsatts värdet 13 procent
- skrifter publicerade år 2009 har åsatts värdet 25 procent
- skrifter publicerade år 2010 har åsatts värdet 50 procent
- skrifter publicerade år 2011 har åsatts värdet 75 procent
- skrifter publicerade år 2012 har åsatts värdet 100 procent

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare/styrelseuppdrag	Ersättning tkr
Ingrid Johansson Lind, generaldirektör	921
Nordens hus i Reykjavik	16
Förmån tjänstebil	

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2012	2011
Totalt	2,7	3,6
Andel 60 dagar eller mer	36,3	44,4
Kvinnor	3,1	4,7
Män	2,7	1,7
Anställda - 29 år	1,0	3,1
Anställda 30 år–49 år	3,9	1,7
Anställda 50 år -	1,7	5,3

Noter

Resultaträkning (tkr)		2012	2011
Not 1	Intäkter av anslag		
	Intäkter av anslag	55 884	54 711
	Summa	55 884	54 711
	Summa "Intäkter av anslag" (55 884 tkr) och "Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag" (3 311 tkr) skiljer sig från summa "Utgifter på anslagen" (59 689 tkr). Skillnaden (495 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslag Uo17 3:4, men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.		
Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter enligt 4 § AvgF	14	7
	Intäkter av offentligrättsliga avgifter 15 § AvgF	40	27
	Int. av uppdragsverksamhet. enl. bemynd. 12 § Instruktionen	46	28
	Övr. int. av avg. och andra ers. enl. bemynd. 11 § Instruktionen	3 040	3 570
	Intäkt vid försäljning av anläggningstillgång (Förmånsbil)	42	0
	Summa	3 182	3 632
	Försäljningen av publikationer har minskat under 2012.		
Not 3	Intäkter av bidrag		
	Statliga bidrag	2 830	2 724
	Mellanstatliga bidrag	0	181
	Icke statliga bidrag	2 405	1 909
	Summa	5 235	4 814
	Institutet har enbart tagit emot bidrag, inga sponsormedel.		
Not 4	Finansiella intäkter		
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	37	57
	Övriga ränteintäkter	1	0
	Summa	38	57
Not 5	Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	32 130	30 297
	Övriga kostnader för personal	16 323	15 000
	Summa	48 453	45 297
	Noten från ÅR 2011 justerad mellan lönekostnader och övriga kostnader för personal		

Resultaträkning		2012	2011
(tkr)			
Not	6 Övriga driftkostnader		
	Reparationer och underhåll	70	95
	Offentligträttsliga avgifter, skatter, kundförluster	74	65
	Resor, representation, information	933	1 197
	Köp av varor	613	1 157
	Köp av tjänster	4 696	6 797
	Förändring av varulager	548	410
	Summa	6 934	9 721
	Minskade driftkostnader jämfört med motsvarande period föregående år beror på budgetåtstramningar i verksamheten.		
Not	7 Finansiella kostnader		
	Ränta på lån i Riksgäldskontoret	60	62
	Övriga finansiella kostnader	3	2
	Summa	63	64

Balansräkning		2012-12-31	2011-12-31
(tkr)			
Not	8 Balanserade utgifter för utveckling		
	Ingående anskaffningsvärde	2 254	1 862
	Årets anskaffningar	847	392
	Summa anskaffningsvärde	3 101	2 254
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-576	-187
	Årets avskrivningar	-498	-389
	Summa ackumulerade avskrivningar	-1 074	-576
	Utgående bokfört värde	2 027	1 678
Not	9 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	508	508
	Summa anskaffningsvärde	508	508
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-294	-271
	Årets avskrivningar	-106	-23
	Summa ackumulerade avskrivningar	-400	-294
	Utgående bokfört värde	108	214

Noten från ÅR 2011 justerad p.g.a. felaktighet mellan årets anskaffning och ackumulerade avskrivningar.

Balansräkning (tkr)		2012-12-31	2011-12-31
Not	10 Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	1 571	1 210
	Årets anskaffningar	55	361
	Summa anskaffningsvärde	1 626	1 571
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 104	-1 036
	Årets avskrivningar	-126	-67
	Summa ackumulerade avskrivningar	-1 230	-1 103
	Utgående bokfört värde	396	467
Not	11 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	9 527	8 970
	Årets anskaffningar	989	556
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-340	0
	Summa anskaffningsvärde	10 176	9 526
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-8 032	-7 534
	Årets avskrivningar	-501	-498
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	242	0
	Summa ackumulerade avskrivningar	-8 291	-8 032
	Utgående bokfört värde	1 885	1 494
	Noten från ÅR 2011 justerad p.g.a. felaktigt värde mellan ingående anskaffningsvärde och ingående ack. avskrivningar.		
Not	12 Varulager		
	Ingående balans	1 341	1 751
	Årets förändring	-548	-410
	Utgående bokfört värde	793	1 341
Not	13 Fordringar hos andra myndigheter		
	Fordran ingående mervärdesskatt	587	850
	Kundfordringar hos andra myndigheter	58	82
	Övriga fordringar hos andra myndigheter	0	15
	Summa	645	947
Not	14 Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyreskostnader	1 678	1 656
	Övriga förutbetalda kostnader	124	69
	Summa	1 802	1 724

Balansräkning (tkr)		2012-12-31	2011-12-31	
Not	15	Upplupna bidragsintäkter		
		Arbetsförmedlingen lönebidrag	127	114
		Skatteverket Stöd för nystartsjobb	34	0
		Övriga upplupna bidragsintäkter inomstatliga	3	142
		Knut och Alice Wallenbergs stiftelse utomstatliga	408	18
		Summa	572	274
Not	16	Avräkning med statsverket		
		Anslag i icke räntebärande flöde		
		Ingående balans	148	556
		Redovisat mot anslag	4 561	4 884
		Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-4 651	-5 292
		Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	58	148
		Anslag i räntebärande flöde		
		Ingående balans	-1 116	-763
		Redovisat mot anslag	55 128	53 658
		Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-54 546	-54 011
		Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-534	-1 116
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
		Ingående balans	1 471	1 817
		Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-495	-346
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	976	1 471
		Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
		Inbetalningar i icke räntebärande flöde	396	0
		Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-5 047	-5 292
		Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar (+/-)	4 651	5 292
		Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken	0	0
		Summa Avräkning med statsverket	500	503
Not	17	Statskapital		
		Konst från Statens konstråd	25	25
		Utgående balans	25	25
Not	18	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		
		Ingående avsättning	452	817
		Årets pensionsutbetalningar	-285	-365
		Utgående avsättning	167	452

Balansräkning (tkr)		2012-12-31	2011-12-31
Not	19 Övriga avsättningar		
	Kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder		
	Ingående balans	46	96
	Årets förändring	67	-50
	Utgående balans	113	46
Not	20 Lån i Riksgäldskontoret		
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
	Ingående balans	3 778	3 522
	Under året nyupptagna lån	1 637	1 230
	Årets amorteringar	-1 121	-974
	Utgående balans	4 294	3 778
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	6 000	5 000
Not	21 Skulder till andra myndigheter		
	Skuld mervärdesskatt	74	74
	Arbetsgivaravgifter	816	834
	Leverantörsskulder andra myndigheter	534	548
	Summa	1 424	1 457
Not	22 Övriga skulder		
	Personalens källskatt	722	759
	Övriga skulder, utomstatliga	3	6
	Summa	725	765
Not	23 Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	3 135	2 891
	Övriga upplupna kostnader	431	352
	Summa	3 566	3 243
Not	24 Oförbrukade bidrag		
	Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet - Vetenskapsrådet	237	158
	Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet - övriga	6	0
	Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	803	357
	Summa	1 045	515
Not	25 Övriga ansvarsförbindelser		
	Hyrestillägg	37	0
	Summa	37	0

**Anslagsredovisning
(tkr)**

- Not 26 Uo 1 7:1 ap.6**
Språkvård för nationella minoritetsspråk
Anslagsposten avser finansiering av insatser för att bedriva språkvårdande verksamhet för de nationella minoritetsspråken finska, meänkieli, romani chib och jiddisch. Anslaget är icke räntebärande.
- Not 27 Uo 1 7:1 ap.16**
Revitalisering av nationella minoritetsspråk
Anslagsposten avser finansiering av bidrag för revitaliseringsinsatser enligt förordningen (2010:21) om statsbidrag för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken. Av dessa medel beräknas 3 500 tkr finansiera genomförandet av särskilda revitaliseringsinsatser för de nationella minoritetsspråken som riktar sig till enskilda, samt 400 tkr finansiera myndighetens kostnader för samordning av dessa insatser.

Institutet för språk och folkminnen har under året utbetalat bidrag om 3 500 tkr för att finansiera genomförandet av särskilda revitaliseringsinsatser för de nationella minoritetsspråken som riktar sig till de enskilda.

Institutet har erhållit återbetalning av bidrag beviljade år 2012, 2011 och 2010 med 339 tkr kronor.

Institutet för språk och folkminnen har under året använt 400 tkr för att finansiera myndighetens kostnader.

Anslaget är icke räntebärande.
- Not 28 Uo 17 1:4 ap.11**
Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet
Enligt regleringsbrevet disponerar Institutet för språk och folkminnen en anslagskredit på 35 tkr.

Institutet får disponera hela det ingående överföringsbeloppet då detta understiger 3 % av föregående års tilldelning 1 156 tkr enligt regleringsbrevet.

Anslaget är räntebärande.
- Not 29 Uo 17 3:4 ap.1**
Institutet för språk och folkminnen
Av anslaget får högst 200 tkr användas för bidrag till terminologiskt arbete. Institutet för språk och folkminnen har under året betalat 100 tkr i bidrag för terminologiskt arbete.

Institutet för språk och folkminnen har under 2012 lämnat 50 tkr i bidrag till en Nordisk barnordbok på nätet.

Enligt regleringsbrevet disponerar Institutet för språk och folkminnen en anslagskredit på 1 601 tkr.

Institutet får disponera hela det ingående överföringsbeloppet då detta understiger 3% av föregående års tilldelning på 52 855 tkr enligt regleringsbrevet.

Anslaget är räntebärande.

Underskrift

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Uppsala den 21 februari 2013

Ingrid Johansson Lind

Generaldirektör
Institutet för språk och folkminnen